

Je Suis

Een verkenning naar jongerenwerk en globalisering

Onderzoeksrapport
Bachelorscriptie

Studie
Maatschappelijk Werk
en Dienstverlening

Academie
Avans Hogeschool
Sociale studies 's-Hertogenbosch
Hervenplein 2
5232 JE 's-Hertogenbosch

Opdrachtgever
Hogeschool van Amsterdam
Lectoraat Youth Spot
Muller- Lulofshuis
Wibautstraat 5a
1091 GH Amsterdam

**In samenwerking met de volgende
Jongerenwerkorganisaties**

Dock
Combiwel
IJsterk
Streetcornerwork
Jongerenwerk Utrecht (JoU)

Voorwoord

Voor u ligt het onderzoeksrapport wat ik heb geschreven ter afronding van mijn studie Maatschappelijk Werk en Dienstverlening. Afgelopen jaren zijn voorbij gevlogen. Door de mogelijkheid van de verkorte route, stroomde ik in het tweede schooljaar van de bachelor in. Op dat moment had ik nog geen specifiek beeld met welke doelgroep ik in de toekomst wilde gaan werken. Na het derde schooljaar stage te hebben gelopen in een justitiële jeugdinrichting was ik overtuigd en wist ik het zeker. Na mijn studie ga ik met jongeren werken.

Het aansluiten op de leefwerelden van jongeren was een aspect waar ik in wilde groeien. Daarom ging ik de minor "Jongerenwerk in de Grote Stad" op de Hogeschool van Amsterdam volgen. Tijdens deze minor deed ik met medestudenten onderzoek voor lectoraat Youth Spot.

Vervolgens brak de fase voor het afstuderen aan. Voor mijn afstudeerscriptie wilde ik graag een onderzoek doen waarbij de vraag uit de praktijk kwam. Als toekomstig professional wilde ik graag een concrete bijdrage leveren met het doen van onderzoek en het schrijven van mijn scriptie. Youth Spot had ik tijdens de minor ervaren als een prettige en kritische opdrachtgever. Daarom besloot ik mijn vraag voor onderzoeksmogelijkheden bij hen neer te leggen. Vervolgens heeft Youth Spot het project globalisering en jongerenwerk aangeboden. Ik was meteen enthousiast over dit onderwerp. Vooral nieuwsgierig in hoe globale gebeurtenissen invloed hebben op jongeren. Want je leest heel veel, maar hoe het nu precies zit, dat was nog onduidelijk. Vol goede moed begon ik aan het onderzoek.

Het onderzoeksproces heb ik ervaren als een achtbaan. Sommige momenten voel je je erg sterk, voelt het ontzettend goed en zie je alleen maar mogelijkheden. Andere momenten kost het erg veel moeite om vooruit te komen en moet je de energie uit je tenen halen. Twee stappen vooruit één stap terug uit.

Uiteindelijk ben ik ontzettend tevreden met het eindresultaat omdat dit onderzoek geleid heeft tot inzicht in hoe het jongerenwerk te maken heeft met globalisering. Zonder de jongerenwerkers in Amsterdam en Utrecht had ik dit niet kunnen voltooien. Graag wil ik middels deze weg de jongerenwerkers bedanken voor de tijd die zij vrij gemaakt hebben, om met mij in gesprek te gaan over hun ervaringen, gevoelens en meningen over het onderwerp globalisering.

Ook Judith Metz, lector van Youth Spot ben ik zeer dankbaar voor het vertrouwen en de mogelijkheid die er was om dit onderzoek uit te voeren in het kader van mijn afstuderen. In het bijzonder wil ik Jolanda Sonneveld bedanken van lectoraat Youth Spot voor haar begeleiding tijdens mijn onderzoeksproces. Haar snelle en doortastende feedback hebben mij erg geholpen bij de verslaglegging van het onderzoek. Maar ook in de aanpak van het onderzoek voelde ik mij erg gesteund. Je nam de tijd en ik kon altijd mijn vragen bij je kwijt. Tot slot wil ik dank zeggen tegen Siwert Meijer mijn afstudeerbegeleider. Je was niet zuinig in het delen van je enthousiasme en expertise waardoor je mij geholpen hebt mijn scriptie tot een goed einde te brengen.

Veel leesplezier toegewenst.

Margriet de Kock

's-Hertogenbosch, 30 mei 2016

Samenvatting

Met dit onderzoek is geprobeerd een verkenning uit te voeren over globalisering en jongerenwerk. Aanleiding voor dit onderzoek was dat jongerenwerkers in Utrecht en Amsterdam constateren dat ze te maken hebben met het resoneren van globale ontwikkelingen in lokale contexten. Dit verschijnsel wordt ook wel aangeduid met het begrip globalisering. Zo stonden jongerenwerkers in Amsterdam voor morele dilemma's naar aanleiding van spanningen in de wijk die toegenomen waren als gevolg van de aanslagen in Parijs. Een voorbeeld is de verontwaardiging van jongeren over het gebrek aan solidariteit met de slachtoffers van de aanslag in Beiroet. De wereld was een minuut stil voor de aanslag in Parijs die in november 2015 plaatsvond. Eerder was dit niet het geval voor de aanslag in Beiroet. Op dit moment een actueel vraagstuk waardoor dit onderzoek het volgende doel heeft gekregen: inzicht krijgen in hoe globale gebeurtenissen van invloed zijn op het leven van jongeren in Amsterdamse en Utrechtse buurten en hoe jongerenwerkers op deze gebeurtenissen reageren.

Centrale vraagstelling binnen het onderzoek: Hoe zijn globale gebeurtenissen van invloed op het leven van jongeren in Amsterdamse en Utrechtse buurten en hoe reageren jongerenwerkers hierop? Er wordt een antwoord gegeven op de volgende deelvragen: Waarom resoneren globale gebeurtenissen in lokale contexten? Hoe hebben globale gebeurtenissen invloed op de levens van jongeren in Amsterdamse en Utrechtse buurten? Wat merken jongerenwerkers van globalisering? En tot slot: hoe reageren jongerenwerkers op globalisering? Op deze vragen is antwoord gegeven door middel van kwalitatieve dataverzameling. Zowel literatuuronderzoek als twaalf interviews met jongerenwerkers zijn gebruikt om uiteindelijk een conclusie te trekken op de algemene vraagstelling.

Eén van de belangrijkste resultaten die naar voren komt uit dit onderzoek is dat door digitalisering en de netwerksamenleving zoals socioloog Castells deze beschouwd, het resoneren van globale gebeurtenissen versterkt wordt. De belangrijkste resultaten voortkomend uit de interviews zijn dat jongeren naar aanleiding van wereldwijde gebeurtenissen op zoek gaan naar complottheorieën en soms rondlopen met vertekende wereldbeelden. Ook de invloed die gebeurtenissen hebben op jongeren die zich niet geaccepteerd voelen in de Nederlandse samenleving is een aspect met een zorgwekkend karakter. Het belangrijkste resultaat in de reactie van jongerenwerkers is dat het niet altijd bespreekbaar wordt gemaakt wat wereldwijde gebeurtenissen met de jongerenwerkers zelf doen. Ook is er binnen dit thema niet altijd zicht van bovenaf of directe collega's op hoe jongerenwerkers reageren richting jongeren.

Het antwoord op de centrale vraagstelling is dat globale gebeurtenissen invloed hebben op het gevoel en gedrag van jongeren. Het heeft invloed op het moment dat de jongere zich verbonden voelt met de gebeurtenis of dat het zijn eigen leefwereld raakt. Dit onderzoek laat zien dat wanneer het invloed heeft, de negatieve invloed zwaarder lijkt te wegen dan de positieve invloed. Jongeren kunnen zich verontwaardigd, angstig of gediscrimineerd voelen. Jongerenwerkers geven aan dat aspecten als radicalisering onder jongeren en polarisatie in de Nederlandse samenleving mogelijke gevolgen kunnen zijn van globalisering. Jongerenwerkers hebben een grote rol op de invloed die gebeurtenissen kunnen hebben op jongeren. Zij zien en horen veel van wat jongeren bezig houdt. Jongeren komen met veel vragen naar jongerenwerkers. Binding met de democratische samenleving is niet altijd vanzelfsprekend voor de jongeren. Hier ligt voor het jongerenwerk een grote uitdaging om jongeren hierin te sturen, begeleiden en te motiveren met alle invloeden van dien. De aanbevelingen rondom dit vraagstuk voor jongerenwerkers: blijf in gesprek, creëer verbinding, deel ook eigen gevoelens en mening met collega's, denk niet in hokjes en vakjes en tot slot deel expertise met collega's en samenwerkingspartners.

Suggestie voor vervolg onderzoek is om het vraagstuk te bekijken vanuit jongeren. Uiteindelijk draait het om de invloed op jongeren. Wanneer dit specifieker in beeld wordt gebracht kan er ook specifieker gehandeld worden en bekeken worden wat jongeren hierin nodig hebben. Nu is de problematiek bekeken van wat de jongerenwerkers denken dat jongeren hierin nodig hebben.

Inhoudsopgave

Inleiding.....	5
Hoofdstuk 1 Probleemstelling	6
1.1 Probleemanalyse	6
1.2 Probleemstelling.....	8
1.3 Doelstelling.....	8
1.4 Deelvragen	8
1.5 Begripsafbakening	9
Hoofdstuk 2 Methode van onderzoek	10
2.1 De strategie voor het onderzoek.....	10
2.2 Kwalitatief onderzoek.....	10
2.3 Validiteit en betrouwbaarheid.....	11
Hoofdstuk 3 Jongeren in de netwerksamenleving	12
3.1 Jongerenwerk en globalisering	12
3.2 Digitale wereld	12
3.3 De netwerksamenleving	13
3.4 Invloed van globale gebeurtenissen op jongeren	14
Hoofdstuk 4 Resultaten interviews.....	16
4.1 De jongerenwerkers.....	16
4.2 Invloed wereldwijde gebeurtenissen op jongeren.....	17
4.3 Investing van het jongerenwerk op wereldwijde gebeurtenissen	22
4.4 Reactie van het jongerenwerk op wereldwijde gebeurtenissen.....	23
4.5 Het belangrijkste bij globalisering en jongerenwerk	27
Hoofdstuk 5 Conclusie.....	29
5.1 Deelconclusies	29
5.2 Eindconclusie	31
5.3 Aanbevelingen	31
5.4 Discussie	32
Literatuurlijst	34

Inleiding

De opdrachtgever voor dit onderzoek is lectoraat Youth Spot. Het onderzoek is uitgevoerd door Margriet de Kock, vierdejaarsstudent Maatschappelijk Werk en Dienstverlening aan de Avans Hogeschool. Het onderzoek verdiept zich in de aangesloten jongerenwerkorganisaties binnen de zogenoemde cirkel één van Youth Spot. Dit betreft de intensieve samenwerking in de professionalisering en profilering van het grootstedelijk jongerenwerk in Amsterdam en Utrecht met de jongerenwerkorganisaties Combiwel, IJsterk, Streetcornerwork, Dock en Jongerenwerk Utrecht (Youth Spot, 2015).

Aanleiding voor dit onderzoek was dat jongerenwerkers in Amsterdam en Utrecht constateren dat ze te maken hebben met het resoneren van globale ontwikkelingen in lokale contexten. Dit verschijnsel wordt ook wel globalisering genoemd. Dit onderzoek is een verkenning hoe het jongerenwerk in Amsterdam en Utrecht te maken heeft met globalisering. De onderwerpen die hierin behandeld worden zijn hoe globale ontwikkelingen invloed hebben op jongeren en hoe jongerenwerkers hier op reageren. Doordat dit onderzoek een verkenning is van een maatschappelijk actueel onderwerp, komt dit ten goede aan de professionalisering van het jongerenwerk. Hierbij ligt de nadruk op het grootstedelijk jongerenwerk in Amsterdam en Utrecht.

In hoofdstuk 1 is de aanleiding tot onderzoek, context van het beroep en doelgroep, analyse van het probleem, probleemstelling, doelstelling, deelvragen en begripsafbakening uitgewerkt. Vervolgens is in hoofdstuk 2 de keuze voor de strategie, onderzoeksmethode en verwachte validiteit en betrouwbaarheid uitgewerkt. In hoofdstuk 3 is de literatuurverkenning beschreven waarmee uiteindelijk twee deelvragen beantwoord kunnen worden. Deze literatuur verkenning bestaat uit de onderwerpen jongerenwerk en globalisering, digitale wereld, de netwerksamenleving en de invloed van globale gebeurtenissen op jongeren. Hoofdstuk 4 geeft de resultaten weer van de interviews met de jongerenwerkers waarmee uiteindelijk drie deelvragen beantwoord kunnen worden. Daarna worden in hoofdstuk 5 deelconclusies getrokken door een analyse van de literatuur en de interviewresultaten. Vervolgens is er een eindconclusie getrokken op de centrale hoofdvraag. Als laatste komen de beroepsrelevante aanbevelingen en de discussie die terugblijkt op het onderzoek in dit hoofdstuk aan bod.

*"If we knew what it was we were doing, it would not be called research."
(Albert Einstein, 1879-1955)*

Hoofdstuk 1 Probleemstelling

Digitalisering en ontwikkelingen in de netwerksamenleving maken dat we als samenleving globalisering opmerken. Dit hoofdstuk analyseert globalisering binnen het jongerenwerk.

1.1 Probleemanalyse

Aanleiding

Wereldwijde gebeurtenissen kunnen van sterke invloed zijn op het maatschappelijk leven in Nederland. Diverse aanslagen op de wereld zoals op de Twin Towers, in de metro van Madrid, in Londen en in Moskou hebben in Nederland bijvoorbeeld tot extra veiligheidsmaatregelen geleid (Veldheer & Bijl, 2011). Een recent voorbeeld is de schietpartij in mei 2014 op het Joods Museum in Brussel. Mogelijk wees dit op een antisemitische aanslag en dit had gevolgen voor Joodse instellingen in Nederland. Zo besloot de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid om Joodse gebouwen in Amsterdam extra te bewaken (NOS, 2015). Wanneer er dus elders op de wereld iets gebeurt, kan dit van invloed zijn op de Nederlandse samenleving. Deze globale ontwikkelingen die resoneren op lokaal niveau kan samengevat worden in één woord: globalisering. Globalisering omvat de interactie tussen globale ontwikkelingen en omstandigheden op lokaal niveau (Visscher, 2008).

Verklaring voor het lokaal resoneren van globale ontwikkelingen biedt de omvangrijke trilogie "The information age: Economy, Society and Culture" van Manuel Castells, Spaanse socioloog. Castells is met name bekend met zijn theorie over de netwerksamenleving. Hij schetst hoe de opkomst van de informatietechnologie (internet) de structuur van samenlevingen verandert. Door digitale communicatie verdwijnen traditionele grenzen tussen economieën, landen en zelfs tijd. Tegelijkertijd blijft het dagelijks leven van mensen georganiseerd in lokale gemeenschappen waar zij werken en leven. Naast dat deze globale ontwikkelingen resoneren in buurten verandert door globalisering ook de structuur van de samenleving en de manier waarop mensen samenleven. Castells schrijft dat er sprake is van een voortdurende wisselwerking tussen het mondiale en het lokale, tussen schaalvergroting en schaalverkleining. Om hierbinnen te kunnen overleven wordt de zoektocht naar identiteit steeds belangrijker (Castells, 1997).

Beroepspraktijk en doelgroep

Als we deze situatie betrekken op het jongerenwerk zien we dat wereldwijde gebeurtenissen ook van invloed kunnen zijn op jongeren. Naast dat jongeren zelf reageren op de globale ontwikkelingen, zijn zij ook gevoelig voor de reacties uit hun omgeving. Een voorbeeld is de verontwaardiging op social media over het gebrek aan solidariteit met de slachtoffers van de aanslag in Beiroet. De wereld was een minuut stil voor de aanslag in Parijs die in november 2015 plaatsvond. Eerder was dit niet het geval voor het "Parijs" van het Midden-Oosten oftewel de aanslag in Beiroet. Terwijl deze stad ook werd getroffen door Islamitische Staat (IS) en waarbij zeker 43 doden vielen. In tegenstelling tot de aanslag in Parijs waren er voor Beiroet geen Facebook-acties, geen kaarsjes en geen reactie van Obama (NOS, 2015). Als voorbeeld het whatsapp berichtje van Hanna, een Nederlands achttien jarig meisje. Deze whatsapp conversatie is door vader en dochter omgezet in een artikel en gepubliceerd op Facebook. Hanna "appte" namelijk de volgende reactie naar haar vader omdat ze het niet eens was met de manier waarop er solidariteit voor Parijs was:

"Solidariteit is goed, maar waarom alleen #prayforparis? In Beiroet waren twee dagen voor Parijs ook aanslagen met allemaal doden. En ik zie nergens Libanese vlaggen. Ik denk dat jij niet eens weet hoe de Libanese vlag eruitziet, terwijl jullie de Franse slachtoffers met portretjes in de kranten zetten. En heldenverhalen van de overlevenden. Ik heb nergens een verslag van een Libanees gelezen" (De Correspondent, 2015).

Uit onderzoek van het sociaal cultureel planbureau blijkt dat sinds de aanslag (januari 2015) op de redactie van Charlie Hebdo in Parijs, in Nederland de zorgen van ouders zijn toegenomen over radicaliserende jongeren (NOS, 2015). Dat de zorgen verder reiken dan die van ouders blijkt uit het feit dat de Vreedzame School (2015) (een programma voor ruim 550 aangesloten basisscholen in Nederland) een paar dagen na de aanslag rond Charlie Hebdo een lesbrief heeft verstuurd naar de aangesloten scholen hoe om te gaan met deze gebeurtenis.

"Ook al gebeurde deze aanslag niet in ons eigen land, het geweld is dichtbij gekomen. Voor kinderen in de leeftijd van de basisschool blijven dergelijke gebeurtenissen misschien op afstand, maar toch komen de gevoelens, gedachten en meningen die daarover meestal buiten de school ontstaan, de komende weken op kindervoeten de school in" (De Vreedzame School, 2015, p.1).

Ook zie je op social media na zo'n gebeurtenis als de aanslag op de redactie van Charlie Hebdo in Parijs dat er Nederlandse moslim jongeren zijn die hun geloof verdedigen met de hashtag #Nietmijnislam. Inmiddels heeft de Facebook pagina al bijna tienduizend volgers en zijn er al miljoenen mensen bereikt met de hashtag op Twitter (Linda, 2015). Tot slot blijkt uit de jaarlijkse "Scholierenpeiling van Nieuws in de Klas" dat jongeren zelf de terreur aanslagen ook als belangrijk gebeurtenis zien wat niet aan hen voorbij gaat, ook al gebeurt het elders op de wereld. Zo komt uit deze peiling naar voren dat jongeren deze gebeurtenissen in Parijs verkozen hebben tot de belangrijkste nieuwsgebeurtenis van 2015 (Metro, 2016).

Een belangrijke bron waar jongeren dan ook globale gebeurtenissen mee krijgen is internet. De digitale leefwereld van jongeren is een normaal en belangrijk aspect geworden in het leven van jongeren (Dam & Zwikker, 2008). Lindström & Seybold (2003) schrijven het volgende over de jongeren van de digitale generatie: "This is the first generation born with a mouse in their hands and a computer screen as their window on the world. Tweens understood icons before they could read" (p.3). Door de digitale mogelijkheden zijn jongeren snel op de hoogte van laatste ontwikkelingen, gebeurtenissen en nieuws, wat de levens van jongeren soms dan ook sterk kunnen beïnvloeden (Dam & Zwikker, 2008). Vervolgens reageren jongeren ook op deze gebeurtenissen. Bijvoorbeeld via social media. "Vrijwel alle jongeren gebruiken wel eens sociale media, zoals Facebook, Whatsapp, Instagram, Skype of Youtube"(CBS, 2015, p. 5). Een voorbeeld hoe jongeren reageren op wereldwijde gebeurtenissen via social media is de respons op het bericht van studente Isobel Bowdery (22 jaar) uit Zuid-Afrika. Zij was in november 2015 in het Bataclan theater in Parijs toen daar een aanslag werd gepleegd. Ze overleefde de aanslag en deelde haar aangrijpende verhaal op Facebook. Haar bericht werd meer dan 1,5 miljoen keer geliked (Linda, 2015).

De nieuwe media vormen een sterke factor die invloed heeft bij de identiteitsvorming van jongeren. Voor de huidige generatie jongeren, maar ook de volgende generaties, wordt de nieuwe technologie als één van de belangrijkste invloedsfactor beschouwd op identiteitsvorming. Jongeren hebben meer dan ooit de keuze om zich te identificeren met groepen wereldwijd. Ze komen dan ook steeds meer in aanraking met ideeën, beelden, mensen en producten vanuit verschillende delen over de hele wereld. Deze confrontatie, laat jongeren nadenken met de nodige vragen over hun eigen identiteit (Zwart, 2007). Dit in combinatie met de grote verschillen in groepen van jongeren betekent dat jongeren ook verschillend reageren op globale gebeurtenissen en hier verschillend mee omgaan.

Hoe jongeren omgaan met globalisering is bijvoorbeeld terug te zien bij jongeren die dreigen te radicaliseren in de multiculturele buurten van Amsterdam Nieuw-West en Noord. Als gevolg van de oorlog in Syrië en Irak, waren er in 2014 volgens de autoriteiten zeker 35 jongeren uit deze stadsdelen naar deze oorlogsgebieden afgereisd om mee te vechten of hierin een ondersteunende rol te hebben (Het Parool, 2014). Ander voorbeeld hoe globalisering zijn invloed kan hebben op jongeren zijn de video's die gemaakt worden van gebeurtenissen en vervolgens ook online worden gezet. Een huidig voorbeeld is de video die Islamitische Staat (IS) in februari 2015 online zette. Deze video geven de beelden weer van een bloederige massa moord op 21 Egyptische christenen (DDS, 2015). Gezien jongeren ook op deze online platforms zitten gaan deze beelden ook aan hen niet voorbij en vinden zij hier ook wat van. Dit roept bij jongeren de nodige reacties en vragen op. Tot slot zorgen wereldwijde gebeurtenissen ook voor reacties in de wijk. Hierbij kan er gedacht worden aan de dreigbrieven die in februari 2016 bezorgd zijn bij verschillende moskeeën in Nederland (NU, 2016). Logisch vervolg dat dit in de wijk ook de nodige reacties onder de bevolking met zich meebrengt.

Jongerenwerkers hebben een belangrijke functie in de samenleving, ze zijn de ogen en de oren van wijken en buurten. Hierdoor kunnen zij bijvoorbeeld geconfronteerd worden met radicale ideeën van jongeren als gevolg van wereldwijde gebeurtenissen of de onrust na een bedreiging bij de moskee. Doordat jongerenwerkers actief met jongeren werken hebben zij de uitdaging om een klimaat te creëren waarin openheid en een dialoog aanwezig is. Jongerenwerkers proberen ondanks meningsverschillen altijd in contact te blijven met de jongeren (BVjong, 2015). De taakopvatting van het jongerenwerk luidt als volgt:

"Jongerenwerk is een basisvoorziening in de vrije tijd (buiten gezin, school en werk), primair voor jongeren uit de lagere sociaaleconomische klasse en kwetsbare jongeren. Vertrekpunt vormt de leefwereld van de jongeren. Inzet van het jongerenwerk is de volwaardige deelname van jongeren aan de samenleving. De precieze inhoud en de doelgroepen van het jongerenwerk bewegen mee met maatschappelijke ontwikkelingen en trends in de behoeften en leefsituaties van jongeren" (Metz, 2011, p.97).

Het jongerenwerk richt zich op de ontwikkeling van jongeren, zodat zij zich kunnen ontwikkelen tot democratische burgers in de samenleving maar ook in hun eigen omgeving. Het betreft jongeren tussen de 12 en 23 jaar. Het jongerenwerk begeleidt deze jongeren, zowel individueel als in groepsverband en met name in hun vrije tijd. Ze worden gestimuleerd en enthousiast gemaakt om zelf activiteiten te organiseren en uit te voeren. Er wordt gewerkt aan een vertrouwensrelatie met de jongeren zodat dit ook gebruikt kan worden om de jongeren te motiveren tot nieuw gedrag. Ook werkt het jongerenwerk actief samen met externe partijen (Movisie, 2009).

Leden van Youth Spot in Amsterdam en Utrecht constateren tijdens het algemeen overleg in december 2015 dat jongerenwerkers in deze grote steden te maken hebben met het resoneren van globale ontwikkelingen in lokale contexten oftewel de multiculturele steden. Zo stonden jongerenwerkers in Amsterdam voor morele dilemma's naar aanleiding van spanningen in de wijk die toegenomen waren als gevolg van de aanslagen in Parijs. In de praktijk roept het vragen op: wat moeten jongerenwerkers ermee? Als gevolg van deze globalisering zijn de jongerenwerkers zoekend naar manieren hoe zij richting de jongeren en samenwerkingspartners zich kunnen voorbereiden en kunnen reageren op het lokaal resoneren van globale ontwikkelingen. Deze verkenning is bedoeld om inzicht te krijgen hoe globale gebeurtenissen van invloed zijn op het leven van jongeren in Amsterdamse en Utrechtse buurten en hoe jongerenwerkers hier op reageren.

1.2 Probleemstelling

Hoe zijn globale gebeurtenissen van invloed op het leven van jongeren in Amsterdamse en Utrechtse buurten en hoe reageren jongerenwerkers hierop?

1.3 Doelstelling

Inzicht krijgen in hoe globale gebeurtenissen van invloed zijn op het leven van jongeren in Amsterdamse en Utrechtse buurten en hoe jongerenwerkers op deze gebeurtenissen reageren.

1.4 Deelvragen

De hoofdvraag is uitgesplitst in de volgende deelvragen:

1. *Waarom resoneren globale gebeurtenissen in lokale contexten?*
Dataverzameling: literatuuronderzoek.
2. *Hoe hebben globale gebeurtenissen invloed op de levens van jongeren in Amsterdamse en Utrechtse buurten?*
Dataverzameling: literatuuronderzoek en interviews.
3. *Wat merken jongerenwerkers van globalisering?*
Dataverzameling: interviews.
4. *Hoe reageren jongerenwerkers op globalisering?*
Dataverzameling: interviews.

1.5 Begripsafbakening

Globale gebeurtenissen

Wat bedoelen we precies met globale gebeurtenissen? Het begrip globaal kan gedefinieerd worden als wereldwijd. Het begrip gebeurtenis kan gedefinieerd worden als, iets dat plaatsvindt of iets dat gebeurd, gebeurd is (Encyclo, z.d.). Binnen dit onderzoek bedoelen we dan ook een situatie die een wereldwijde impact heeft. Voorbeelden van actuele gebeurtenissen zijn de golf van terroristische aanslagen. Maar bijvoorbeeld ook grote gebeurtenissen als een vliegtuigramp (MH17), politieke gebeurtenissen (verkiezing VS) en oorlogen elders (komst vluchtelingen) (Nieuwsdossier, z.d.). Voor dit onderzoek is het relevant om te onderzoeken welke globale gebeurtenissen invloed hebben op levens van jongeren die onder de doelgroep van het jongerenwerk vallen in Amsterdam en Utrecht.

Glokalisering

Glokalisering, een vrij onbekend begrip. Zo is het woord lokaal of glokalisering onvindbaar in het woordenboek bij de gangbare Van Dale. Toch is het een woord wat in Nederland ook steeds vaker voorkomt. Wanneer de woorden lokaal en globaal worden samengevoegd kunnen we spreken van glokalisering (Schnabel, 2013). Het begrip lokaal kan worden gedefinieerd worden als plaatselijk. In het Engels wordt er gesproken over glocal/glocalization (Schnabel, 2013). Het woord globalization is ontdekt door Roland Robertson in de Japanse taal. Daar was het een term waarmee marketing experts producten afstemmen op lokale interesses en smaken, ondanks dat de producten een globale bereikbaarheid hebben (Robertson, 1995). Ritzer (2007) omschrijft glocalization als volgt: "In the real world, there is always a combination, an interaction, of glocal and global processes"(p.20). Glokalisering kan dan ook omschreven worden als het aanpassen van de globalisering aan de lokale en persoonlijke behoeften en gewoonten. Een voorbeeld hiervan is de popmuziek. Muziekstijlen als hiphop, reggae en rock hebben de wereld veroverd, maar het spreekt veel mensen juist in het bijzonder aan als de songteksten in eigen taal of dialect gezongen wordt. De muziek is voor iedereen hetzelfde, maar wat een stukje herkenning brengt is de tekst in eigen taal. Dan kan je jezelf ermee identificeren, wanneer deze goed tot uitdrukking wordt gebracht. Onbewust zijn we voortdurend bezig met het vreemde en het onvermijdelijke zoveel mogelijk naar eigen hand te zetten. Zo worden Engelse woorden letterlijk naar het Nederlands verbogen. Mailtje vindt niemand een gek woord en iedereen weet wat iemand bedoeld als diegene even iets gegoogeld heeft. Niemand heeft erom gevraagd. In eerste instantie was het dan ook vreemd, maar vervolgens wordt het iets van onszelf. De techniek speelt hierbij een grote rol. Zo zien we dat de meer welvarende landen steeds meer op elkaar gaan lijken in cultuur, gewoonten en leefstijl. Al deze ontwikkelingen kunnen soms het gevoel geven dat Nederland zó snel verandert en we onze identiteit kwijt gaan raken (Schnabel, 2013). Met het begrip glokalisering binnen dit onderzoek wordt de invloed bedoeld die globale gebeurtenissen hebben op het lokaal werken met jongeren, in de Amsterdamse en Utrechtse buurten. Verder ook in hoeverre de jongeren deze invloeden overnemen of zich conformeren en identificeren aan deze ontwikkelingen.

Resoneren

De volgende definities kunnen gegeven worden aan het woord resoneren: echoën, galmen, meetrillen, meeklinken, naklinken en nagalmen, weergalm geven, weerklink vinden en weerkaatsen (Encyclo, z.d.). Van Dale (z.d.) geeft als betekenis van het woord resoneren de volgende resultaten: meetrillen, meeklinken en weerklink geven. Binnen dit onderzoek zal het begrip resoneren dan ook afgebakend worden tot de definitie meetrillen. Een voorbeeld hiervan is een jongere in Nederland die wordt geraakt door de aanslag in Parijs (Charlie Hebdo) waarop hij vervolgens reageert via Twitter met het volgende bericht: "#nietmijnislam dit is niet mijn Islam! Mijn religie is vrede, harmonie, islam kent geen dwang."

Hoofdstuk 2 Methode van onderzoek

Dit hoofdstuk beschrijft de onderzoeksmethode die toegepast is binnen dit onderzoek.

2.1 De strategie voor het onderzoek

Er is gekozen voor een verkennende strategie. Dit is een kortlopend onderzoek. Doel van een verkenning is om in beperkte tijd inzicht te bieden in de actuele stand van zaken rond een specifiek vraagstuk of ontwikkeling. Op basis van de uitkomst van een verkenning kan een vervolgproject worden gestart (Youth Spot, 2015). In dit geval was het de ontwikkeling van globalisering binnen het jongerenwerk. Het tijdspad van dit onderzoek was totaal 4 maanden en is gestart in februari 2016.

2.2 Kwalitatief onderzoek

Voor dit onderzoek werden kwalitatieve methoden ingezet voor de dataverzameling. Dit betekent dat de benadering open en flexibel was. Hierbij stond de beleving en de betekenis die de jongerenwerkers als professionals aan situaties geven centraal. Hierdoor is het kwalitatief onderzoek interpretatief van aard. Dit betekent dat het onderzoek weliswaar niet in cijfers valt uit te drukken, maar het onderzoek is uitgevoerd in de werkelijkheid van jongerenwerkers (Verhoeven, 2011). De kwalitatieve methoden bestonden uit literatuuronderzoek en twaalf interviews met professionals uit (diverse vormen van) het jongerenwerk in Amsterdam en Utrecht.

Literatuuronderzoek

Er werd op verschillende manieren literatuur verzameld en bestudeerd binnen dit onderzoek om antwoord te kunnen geven op de eerste twee deelvragen. De trilogie: *The information age: Economy, Society and Culture* (1997) van Manuel Castells werd ingezet als belangrijk theoretisch concept ter onderbouwing. Verder is er literatuur verzameld via de databank Kaluga, onderdeel van Avans Hogeschool. Hierin zijn een groot aantal wetenschappelijke publicaties terug te vinden. Ter aanvulling is ook de databank Google Books geraadpleegd om boeken te ontdekken die mede antwoord geven op de deelvragen. Tot slot de databank Google Scholar. Het doel van deze literatuur studie was om het aspect globalisering in het leven van jongeren en binnen het jongerenwerk in Amsterdam en Utrecht te kunnen begrijpen.

Interviews met professionals

Naast het literatuuronderzoek zijn de interviews met de experts ingezet als dataverzameling. Deze data is vervolgens geanalyseerd om antwoord te kunnen geven op de deelvragen. Binnen deze verkenning is er gekozen om de interviews alleen bij jongerenwerkers af te nemen, gezien de vraagstelling zich specifiek richtte op het professioneel handelen van jongerenwerkers. In totaal werden er twaalf jongerenwerkers geïnterviewd. Er was gekozen om diverse jongerenwerkorganisaties te benaderen om de verkenning zo krachtig mogelijk te maken. Gezien de doelgroepen, werkvormen en buurten per jongerenwerkorganisaties verschillen. De volgende jongerenwerkorganisaties werden benaderd uit cirkel één van lectoraat Youth Spot: Combiwel, IJsterk, Streetcornerwork, Dock en het jongerenwerk in Utrecht (JoU). Er is gekozen voor jongerenwerkers in Amsterdam en Utrecht omdat de praktijkvraag geconstateerd werd onder jongerenwerkers in deze steden. De jongerenwerkers die werkzaam zijn bij bovenstaande organisaties werden individueel uitgenodigd voor een interview. De namen van de respondenten (jongerenwerkers) zijn in dit rapport anoniem gebleven gezien het niet relevant was voor deze verkenning.

De basisvorm die gehanteerd werd met de interviews is het half gestructureerde interview. Verhoeven (2011) schrijft dat er met deze basisvorm van tevoren een vragenlijst is opgesteld voor alle respondenten. Daarnaast was er alle ruimte voor de respondent voor eigen inbreng. Dit vroeg van de onderzoeker een flexibele houding inspelend op de situatie om op deze manier achter zoveel mogelijk informatie te komen betreft de beleving en ervaring van de respondenten. In de bijlage is het format wat gebruikt werd tijdens de interviews terug te vinden.

Vooraf werd er toestemming aan de betreffende jongerenwerker gevraagd of het gesprek opgenomen mocht worden. Dit had als doel om tijdens het interview alle aandacht te kunnen geven aan het gesprek. Nadat alle interviews waren afgenomen was er genoeg materiaal om een realistisch antwoord te kunnen geven op de deelvragen en zijn de relevante uitspraken geciteerd

en vervolgens gedoceerd. Vervolgens zijn alle gecodeerde uitspraken in een categorie geplaatst zodat er een duidelijk overzicht ontstond. Dit maakte het eenvoudiger om een concrete analyse te maken van de interviews en antwoord te kunnen geven op de deelvragen.

In totaal zijn er twaalf jongerenwerkers van vijf verschillende organisaties geïnterviewd. Het percentage van jongerenwerkers die werkzaam zijn in Amsterdam en Utrecht is om het even. Dit was voldoende om valide uitspraken te doen voor een verkenning. De verzamelende data is zowel schriftelijk als via geluidsopname gedocumenteerd. Deze worden tot één jaar na publicatie van het onderzoek bewaard.

2.3 Validiteit en betrouwbaarheid

De validiteit en betrouwbaarheid van dit onderzoek was noodzakelijk gezien de vraag van het onderzoek uit de praktijk kwam. Antwoord op de vraag diende dan ook zo realistisch en geldig mogelijk te zijn. Met deze verkenning is getracht systematische fouten uit te sluiten (Verhoeven, 2014). Een risico schuilde bijvoorbeeld in de interviews met de jongerenwerkers. Onder andere dat er sociaal wenselijke antwoorden gegeven worden en daardoor de kern wordt gemist. Dit werd voorkomen door het stellen van kritische vragen en niet te snel tevreden zijn met een antwoord. Dit vroeg van de onderzoeker om goed en intensief door te vragen tijdens de interviews.

Ook de begripsvaliditeit wilde de onderzoeker goed voor ogen houden. Onder andere door de emoties en meningen goed in kaart brengen doordat dezelfde vragen aan de jongerenwerkers werden gesteld. Daarin werd goed achterhaalt of de jongerenwerkers de vraag juist begrepen en geïnterpreteerd hadden. Bijvoorbeeld door te achterhalen of het voor de jongerenwerker duidelijk was wat er met wereldwijde gebeurtenissen bedoeld werd. Want dit kan iedereen anders interpreteren met als gevolg dat de antwoorden te verschillend zouden worden (Verhoeven, 2014).

Tot slot werd de validiteit en betrouwbaarheid van deze verkenning bewaakt door de literatuur kritisch te bestuderen. Glocalisering is bijvoorbeeld een begrip wat op internet veelal voorkomt in economische contexten. Dit onderzoek richtte zich op de context van het jongerenwerk in Amsterdam en Utrecht. Dit werd dan ook goed voor ogen gehouden in de literatuurverkenning door dicht bij de doelstelling van het onderzoek te blijven. Daarbij bood Castells een concreet theoretisch kader binnen deze verkenning, gezien Castells een duidelijke sociologische verklaring heeft voor het begrip glocalisering.

Hoofdstuk 3 Jongeren in de netwerksamenleving

Dit hoofdstuk beschrijft een literatuur verkenning over het jongerenwerk en globalisering.

3.1 Jongerenwerk en globalisering

Het jongerenwerk valt onder het sociaal werk, hierdoor is zij permanent in beweging door maatschappelijke en politieke ontwikkelingen en trends in de leefwereld van de jongeren (Metz, 2011). Maatschappelijke ontwikkelingen hebben invloed op zowel de inhoud als op de organisatie van het jongerenwerk. Ontwikkelingen zijn telkens weer anders van aard en ook de invloed op het vak jongerenwerk zal tekens weer verschillen (Dam & Zwikker, 2008). Een actueel vraagstuk binnen het jongerenwerk is globalisering. Om deze ontwikkeling te kunnen duiden binnen het jongerenwerk wordt er eerst gekeken welke doelen het jongerenwerk heeft.

Het jongerenwerk heeft verschillende doelen. Het eerste doel is binding aan de samenleving (Metz, 2011). Problemen in binding met de samenleving zijn bijvoorbeeld onaangepast gedrag, jeugdwerkloosheid en radicalisering (Schuyt, 2006). Het tweede doel is vorming, datgene leren wat nodig is om als volwassene goed te kunnen functioneren in de samenleving. Het derde doel is ontspanning, wat ook een belangrijke behoefte van jongeren is. Vervolgens het vierde doel, het ontmoeten van andere jongeren. Dit is belangrijk voor het losmaken van ouders en zelfstandig een plek te kunnen bemachtigen in de samenleving. Het vijfde doel is verantwoordelijkheid leren dragen. Tot slot het zesde doel van het jongerenwerk is het voorkomen en verminderen van overlast door jongeren een alternatief te bieden voor de straat (Metz, 2011). Het jongerenwerk in Amsterdam en Utrecht richt zich op het begeleiden van jongeren bij het volwassen worden in de stad. Globale gebeurtenissen en ontwikkelingen gaan het jongerenwerk niet voorbij en resoneren ook in Amsterdamse en Utrechtse buurten (Youth Spot, 2015).

Het jongerenwerk in de Nederlandse samenleving is uitermate complex omdat deze de laatste jaren heel wat diversiteit onder mensen rijker is geworden (Dam & Zwikker, 2008). Juist omdat in grootstedelijke contexten, de zogenaamde diversification of diversity goed zichtbaar wordt. De verschillende etnische groepen verschillen niet alleen onderling, maar ook de leden binnen deze groepen laten onderling steeds grotere verschillen zien wat betreft opvattingen, mate van religiositeit en leefwijzen (Vertovec, 2007). Het jongerenwerk heeft daarom met jongeren van allerlei culturen te maken gezien het jongerenwerk er voor alle jongeren is.

3.2 Digitale wereld

Dat globale gebeurtenissen resoneren in lokale contexten kunnen we duiden als globalisering. De globalisering kenmerkt zich door de digitale wereld. Een voorbeeld is wanneer er een situatie in Mexico plaatsvind kunnen we dit vrijwel direct in Nederland meebelevan via de digitale mogelijkheden. Ook al zitten we niet in die situatie. Het resoneren van globale gebeurtenissen in lokale contexten wordt dus mogelijk gemaakt door internet. Deze globalisering uit zich in de vermenging van globale mogelijkheden (over de hele wereld met iedereen in contact kunnen komen) en lokale belangen (eigen netwerken en contacten). Zo zijn we door de digitale mogelijkheden in een rap tempo op de hoogte van wereldwijde gebeurtenissen. Internet heeft ervoor gezorgd dat de wereld veranderd is in een digitale wereld (Wijngaards, Fransen & Swager, 2006). Castells (2003) schrijft dat internet het mogelijk maakt dat mensen over de hele wereld in verbinding kunnen staan met elkaar. Mensen vinden bekenden terug op internet maar ontmoeten ook nieuwe mensen (Castells, 2003).

De digitale wereld kent ook een botsing van twee totaal verschillende werelden. Zo stelt het digitale tijdperk de mens in staat om niets aan te trekken van tijd en ruimte. Maar tevens ook om in contact te komen met mensen in een totaal andere tijdzone en zaken te doen met mensen over de hele wereld. Ook worden er informatiesystemen ontwikkeld die de mens iedere dag, dichter bij elkaar brengen. Wat hierin botst is dat mensen niet in een globale wereld leven, maar ze horen en voelen zich uiteindelijk vooral thuis in de cultuur waarvan ze deel uitmaken. Deze tegenstellingen kunnen dan ook problemen met zich meebrengen (Wijngaards, Fransen & Swager, 2006).

Er is dan ook wat discussie geweest in de wetenschap over het ontstaan van nieuwe digitale mogelijkheden en technologieën. Juist omdat aan de ene kant gesteld wordt dat het kansen voor de burger met zich meebrengt, maar hen tevens ook bloot stelt aan nieuwe bedreigingen

(Beerdsen, 2011). Een voorbeeld van zo'n bedreiging is dat uit onderzoek van de Nationale Academie voor Media & Maatschappij naar voren komt dat jongeren tussen dertien en achttien jaar aan een vorm van Social Media Stress (SMS) lijden. "De Sociale Media blijken met hun subtiele stimuli zoals geluiden, pushberichten, aandacht en beloningen jongeren in hun greep te houden. Jongeren geven aan niet meer zelfstandig te kunnen stoppen, omdat zij bang zijn buitengesloten te raken" (p.4). Hieruit blijkt dat de digitale mogelijkheden ook twee kanten kent.

3.3 De netwerksamenleving

De digitale mogelijkheden hebben zodanig invloed op de samenleving, dat deze hierdoor is veranderd. Waar de samenleving voorheen draaide om industrie, draait de samenleving van nu om informatie. De komst van de informatietechnologie heeft de manier waarop er gewerkt wordt, georganiseerd wordt en hoe we communiceren, ingrijpend veranderd. Hieraan ligt een fundamentele verschuiving ten grondslag. Waar voorheen de samenleving gebaseerd was op hiërarchische structuren, is de informatiesamenleving van tegenwoordig gebaseerd op een netwerkstructuur (Castells, 2000).

Digitalisering maakt het mogelijk om een netwerkstructuur eenvoudig te organiseren. Castells typeert deze samenleving als de netwerksamenleving (Castells, 2000). Globale gebeurtenissen die resoneren in lokale contexten kunnen dus verklaard worden als gevolg van de netwerksamenleving. De netwerksamenleving is tot stand gekomen door maatschappelijke ontwikkelingen, technologische ontwikkelingen en economische ontwikkelingen (Castells, 2003). Ontwikkelingen die los van elkaar, rond de jaren '70 zijn ontstaan. Deze ontwikkelingen zijn niet tegelijk ontstaan maar beïnvloeden en versterken elkaar wel (Castells, 2000).

De netwerksamenleving heeft een mondiaal karakter volgens Castells. Juist omdat de belangrijkste aspecten uit de netwerksamenleving op wereldwijde schaal georganiseerd zijn. De netwerksamenleving bestaat volgens Castells uit drie kenmerken. De-territorialisering, virtuele werkelijkheden en veranderende machtsrelaties (Castells, 2000). In de volgende alinea's worden deze nader toegelicht.

De-territorialisering

Als eerste noemt Castells het kenmerk van de-territorialisering wat typerend is voor de netwerksamenleving. Castells bedoelt hiermee dat in de huidige samenleving de grenzen vervagen en de uitoefening van activiteiten niet meer afhankelijk is aan een bepaalde geografische plaats. Verder gaat alles sneller in de huidige samenleving door het nieuwe tijdsbegrip. Zo blijft men op de hoogte van gebeurtenissen wereldwijd. Door video en andere technologie kunnen wereldwijde gebeurtenissen opnieuw beleefd worden. Alsof het werkelijk gebeurt op het moment dat je het kijkt (Castells, 2000). Voorbeeld zijn de aanslagen van 9 november 2001 op de Twin Towers. Waar je ook woont, alle mensen kunnen deze beelden opzoeken en bekijken. Vervolgens kan het dezelfde nare gevoelens oproepen als die aanwezig waren op het moment zelf. Zo loopt het verleden, heden en toekomst door elkaar. Castells typeert dit als tijdloze tijd, waarmee hij bedoelt dat tegenwoordig alles kan gebeuren, welk moment dan ook. Het maakt niet uit waar een wereldwijde gebeurtenissen plaats vindt, de gevolgen hiervan kunnen overal voelbaar zijn. Als voorbeeld de videobeelden van de opstanden in Egypte (2011), de impact die deze beelden kunnen hebben, kunnen in Nederland hetzelfde zijn als in Amerika. Gebeurtenissen zijn dus niet meer gebonden aan een fysieke plek. Hierdoor maakt het niet uit wie we zijn, waar we zijn of hoe laat het is. Er is altijd toegang tot veel informatie (Beerdsen, 2011).

Virtuele werkelijkheden

Als tweede kenmerk van de netwerksamenleving noemt Castells (2000) de virtuele werkelijkheden. Hiermee bedoelt hij dat er virtuele gemeenschappen aan traditionele gemeenschappen toegevoegd worden. Voorbeelden zijn sociaalnetwerksites of internetforums. Deze virtuele gemeenschappen zijn niet gebonden aan fysieke omstandigheden, gelijke tijd of plaats en binnen deze cultuur van virtualiteit kunnen mensen zelf een identiteit aannemen en creëren (Beerdsen, 2011). Jongeren kunnen bijvoorbeeld via Facebook of Twitter een virtuele identiteit aannemen. Hier kunnen ze zich persoonlijk presenteren maar kunnen ook een verzonnen identiteit aannemen op deze virtuele netwerken.

Veranderende machtsrelaties

Als laatst het kenmerk van de horizontale samenleving. Castells schrijft dat door structuur van de netwerksamenleving de macht van de samenleving en de organisatie van de overheid anders is dan voorheen. Zo staat de machtsverdeling minder ver uit elkaar als vroeger. De burgers komen hierdoor dicht op het niveau van de overheid (Castells, 1997). Deze veranderende machtsrelaties biedt mogelijkheden maar bijvoorbeeld ook gevolgen als individualisering en wanorde in de maatschappij. De digitale mogelijkheden spelen ook een cruciale rol in machtsrelaties. De gebeurtenissen die in 2011 in Egypte en Tunesië plaatsvonden zijn hier een duidelijk voorbeeld van (Beerdsen, 2011). Hier kon de individuele onvrede van mensen, door de mogelijkheden van Facebook en Twitter in een rap tempo tot een collectieve kracht worden getransformeerd. Juist door de verbinding die met andere landen gelegd kon worden. "Wij zijn via Facebook verbonden geraakt," zei een jonge Egyptenaar op tv. "Niet alleen in ons eigen land, maar ook met anderen in de regio, het is een pan-Arabisch verbinding geworden" (Van Dijk, 2011). Socioloog Pieter van Dijk (2011) schrijft dat de wereld bij deze gebeurtenis virtueel aanwezig was bij het mondiale podium van Egypte en Tunesië waarop de sociale evolutie duidelijk zichtbaar naar voren kwam. Ook bij deze opstanden speelde social media bijvoorbeeld een duidelijke rol omdat dit hét kanaal was om aan informatie te komen. Jonge Egyptenaren doorbraken namelijk het informatiemonopolie van Moebarak die destijds het bewind voerde, door middel van blogs. Naast de officiële staatinformatie werd er dus ook het soort informatie verspreid dat mensen herkenden als "hun" werkelijkheid. Aanvankelijk waren de bloggers jonge hoogopgeleide Engelssprekende Egyptenaren. Gaandeweg werd hun voorbeeld opgevolgd door nog jongere, alleen Arabisch sprekende bloggers. De digitale mogelijkheden hebben dus een belangrijke rol in het resoneren van globale gebeurtenissen in lokale contexten en andersom.

3.4 Invloed van globale gebeurtenissen op jongeren

Aspecten die een rol spelen bij de invloed of versterking van globale gebeurtenissen op jongeren, worden nader uitgewerkt in deze paragraaf.

Digitale leefwereld

Zoals uit vorige paragrafen naar voren komt spelen de digitale mogelijkheden een grote rol bij het resoneren van wereldwijde gebeurtenissen. Dat jongeren in de Nederlandse steden ook gebruik maken van de digitale mogelijkheden blijkt wel uit het volgende. Jeugd en Gezin schrijven in 2009 dat Nederland destijds de hoogste internetdichtheid onder jongeren ter wereld kent. Hierbij waren autochtone jongeren iets minder vaak online dan jongeren van niet-westerse afkomst. De leefwereld zoals de jongeren deze beleven reikt verder dan die van Nederland. Jongeren ontkomen niet aan de globalisering. Jongeren komen middels verschillende bronnen in aanraking met ontwikkelingen uit andere culturen en andere landen (Jeugd & Gezin, 2009). Kenmerkend voor Amsterdamse jongeren is dat zij opgroeien in een wereld voor verschillen, zo kennen grootstedelijke scholen soms meer dan 100 nationaliteiten (Kenniscentrum Onderwijs en Opvoeding, 2016).

Polarisatie

De tweedeling tussen groepen in de samenleving is toegenomen en de etnische en culturele verschillen zorgen voor versterking van spanningen. Duidelijk is dat er sprake is van verharding in de samenleving. Voor mensen die anders zijn is er minder tijd en tolerantie gekomen. Ook is er minder tolerantie gekomen ten opzichte van bepaalde religies zoals de islam. In sommige autochtone bevolkte wijken waar sprake is van een snelle en grote instroom van mensen met een andere culturele achtergrond levert dit bijvoorbeeld spanningen op (Dam & Zwikker, 2008). De protesten tegen de komst van een asielzoekerscentrum in Geldermalsen zijn hier een duidelijk voorbeeld van. De gemeente had een raadsvergadering in de raadszaal over de komst van een asielzoekerscentrum. De raadszaal moest vervolgens ontruimd worden door geweldige relschoppers bij het stadhuis (NOS, 2015). De diversiteit van Nederlandse samenleving is een feit en zal eerder toe dan afnemen schrijven Dam en Zwikker (2008). Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (2009) schrijven dat verschillen in inzichten tussen allochtone en autochtone groepen gemakkelijk brandpunten van polarisatie kunnen worden. Een specifieke gebeurtenis kan voldoende zijn om een onderliggende polarisatie aan het oppervlak te brengen. Een discussie over de directe aanleiding van een conflict wordt al snel een discussie over achterliggende motieven dit maakt het lastig om met een dergelijke polarisatie om te gaan.

Wereldtoneel

Uit het onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau (2015) blijkt dat op wereldniveau de historische strijd tussen West en Oost invloed heeft op jongeren met een Turkse of Marokkaanse achtergrond. Vanuit de binding die ze hebben met de oosterse cultuur staan ze kritisch tegenover de rol van het Westen specifiek over het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Hoe ze deze wereldwijde gebeurtenissen beoordelen komt voort uit socialisatie (herkomst ouders), social media (bijvoorbeeld ook Arabische media) en hun eigen ervaring met uitsluiting en discriminatie.

Socialisatie

Het Sociaal en Cultureel Planbureau (2015) schrijft het volgende: "Ook voor jongeren die in Nederland geboren en opgegroeid zijn, neemt het land van herkomst van de ouders een belangrijke plaats in bij de vraag waartoe men zich rekent en wat men daarbij voelt" (p.20). Bijvoorbeeld jongeren met een Marokkaanse of Turkse achtergrond geven vaak aan dat ze zich Marokkaans of Turks voelen. Juist omdat hun ouders uit Marokko of Turkije komen en ze een Marokkaanse of Turkse opvoeding hebben gehad. Tevens zijn ze in Nederland geboren en opgegroeid waardoor ze zich vaak ook Nederlands voelen. Bij zowel de Turkse als de Marokkaanse jongeren is het geloof een belangrijk onderdeel van de identiteit. Bijna alle jongeren uit het onderzoek van het sociaal en cultureel planbureau geven aan moslim te zijn en hechten groot belang aan het navolgen van de regels van de islam. Verder komt hier naar voren dat deze jongeren voortdurend op zoek zijn naar informatie en kennis. Zeker voor Marokkaans- Nederlandse jongeren kunnen ouders of Marokkaanse organisatie hier maar in beperkte mate in voorzien. Dit maakt dat de jongeren geneigd zijn zich te wenden tot predikers, het internet en hun peers voor antwoorden op hun vragen. Jongeren met een Turkse en Marokkaanse achtergrond voelen zich als moslims verbonden met moslims wereldwijd. Over hoe deze jongeren wereldwijde gebeurtenissen interpreteren wordt het volgende gezegd: "De wereldbeelden van waaruit jongeren gebeurtenissen interpreteren, worden onder andere gevormd door hun positie en ervaringen in de Nederlandse samenleving" (p.254).

Plaatszoekende samenleving

Ten slotte vult Hans van Ewijk (2012) aan dat we tegenwoordig in een plaats zoekende samenleving leven. Waar voorheen onze maatschappelijke rol en positie werd bepaald door afkomst en persoonlijke kenmerken moeten we onszelf nu positioneren. Dit betekent jezelf kunnen verkopen in het sociale domein en vechten voor een eigen plek. Je eigen weg kiezen en je leven zin geven, dat zet het leven dan ook onder druk.

Hoofdstuk 4 Resultaten interviews

Om zicht te krijgen op hoe jongerenwerkers in Amsterdam en Utrecht te maken hebben met het aspect globalisering is er voor dit onderzoek bij twaalf respondenten een half gestructureerd interview afgenomen. In dit hoofdstuk worden de resultaten beschreven van de interviews aan de hand van de topics die van tevoren waren vastgesteld. Binnen deze topics zijn door al gaande het labelen van de interviews subtopics ontstaan.

4.1 De jongerenwerkers

Functie

Alle respondenten geven aan met jongeren te werken vanuit het jongerenwerk en hulpverlening organisaties. De organisaties en functies zijn divers. De respondenten geven verschillende benamingen aan de functie die zij uitvoeren. De volgende functies komen voorbij: veldwerker, ambulante jongerencoach, jongerenwerker, jongerenwerker C (ontwerpen en uitvoeren), jongerenwerker D (regie voeren) en vrijwillig jongerenwerker (assisteren). Het merendeel van de respondenten omschrijft de functie van jongerenwerker. De werkervaring binnen het jongerenwerk loopt uiteen. De werkervaring van de jongerenwerkers loopt vanaf drie jaar tot en met dertig jaar werkzaam binnen het jongerenwerk.

Vooropleiding

Vier van de twaalf jongerenwerkers maakten in hun eigen jeugd al gebruik van het jongerenwerk en zijn uiteindelijk zelf jongerenwerker geworden. De helft van de jongerenwerkers heeft voordat zij werkzaam was in het jongerenwerk een ander beroep of opleiding gedaan. Deze jongerenwerkers waren hiervoor onder andere werkzaam in een commercieel beroep, gymleraar en bij de politie. De vooropleidingen zijn ook divers. De jongerenwerkers geven onder andere aan de volgende studies te hebben gevolgd of te volgen: sociaal cultureel werk (MBO), pedagogiek (HBO), maatschappelijk werk en dienstverlening (HBO), culturele maatschappelijke vorming (HBO), lerarenopleiding (HBO), psychologie (bachelor en master) en social work (master).

Werklocatie

De helft van de jongerenwerkers is werkzaam in Amsterdam. De andere helft van de jongerenwerkers is werkzaam in Utrecht. De jongerenwerkers uit Amsterdam benoemen onder andere te werken in de volgende gebieden: Nieuw-West, de Oude Pijp, Diamantbuurt, de Jordaan, de Cremerbuurt en de Rivierenbuurt. De jongerenwerkers uit Utrecht benoemen onder andere te werken in de volgende gebieden: de wijk Oost, Noord- Oost, Lunetten, Overvecht en Leidsche Rijn. De werklocatie van de jongerenwerkers bevindt zich op straat, op scholen en/ of in een buurthuis of jongerencentrum. De jongerenwerkers noemen vindplaatsgericht werken als methodisch aspect. Concreet betekent dit dat de jongerenwerker naar de plekken gaat waar de jongeren zijn. Voorbeelden zijn pleintjes, portieken, voetbal pleintjes en jongerencentra.

Jongerenwerker 1 zegt hierover het volgende: "Wij zijn zeker de helft van onze tijd ongeveer buiten te vinden, op de vindplaatsen zeg maar voor de jongeren. Of dat nu op een pleintje is of in een jongerencentrum of waar dan ook (...). We hebben een eigen kantoor, maar we zeggen ook weleens, ja de straat is ook ons kantoor."

Werkinvulling

Wat alle jongerenwerkers gemeen hebben is dat ze zich specifiek richten op jeugd. De concrete invulling van het werk verschilt. Eén jongerenwerker heeft een assisterende rol. Dit betekent het ondersteunen van collega's. De overige hebben een uitvoerende rol. Twee van de twaalf jongerenwerkers hebben aangegeven naast deze uitvoerende rol deels op beleidsniveau te werken. De jongerenwerkers werken vanuit groepsactiviteiten en of individuele begeleiding. Ook verschilt de aanpak vanuit teamverband. De jongerenwerkers werken zelfstandig en/of in duo of met meerdere collega's.

4.2 Invloed wereldwijde gebeurtenissen op jongeren

Doelgroep

De jongerenwerkers hebben allemaal te maken met verschillende doelgroepen. Sommige jongerenwerkers werken met de jongeren individueel en/ of in groepsverband. Dit zijn meiden of jongens groepen. Ook gemêleerde groepen zijn aanwezig. Er is diversiteit in afkomst, cultuur, religie en opleidingsniveau. De jongste jongere uit een doelgroep is 10 jaar en de oudste jongere is 23 jaar.

Welke wereldwijde gebeurtenissen hebben invloed op jongeren?

Alle jongerenwerkers zien dat wereldwijde gebeurtenissen invloed hebben op jongeren. Om te beginnen wordt er eerst gekeken welke wereldwijde gebeurtenissen resoneren bij jongeren. Zeven van de twaalf jongerenwerkers benoemen de aanslag in Parijs op de redactie van Charlie Hebdo als een grote gebeurtenis die veel invloed heeft (gehad) op jongeren. Zes van de twaalf jongerenwerkers noemen de terroristische aanslagen in zijn algemeenheid als zijnde gebeurtenissen die een sterke invloed hebben. Voorbeelden die jongerenwerkers hierbij aanhalen zijn aspecten rondom terrorisme, andere aanslagen binnen en buiten Europa, Islamitische Staat (IS) en radicalisering. Zes van de twaalf jongerenwerkers noemen specifiek de ontwikkelingen en de gebeurtenissen die spelen in het Midden-Oosten. Hierin bestaan met name verschillende beelden over oorzaak en wie er fout is. Drie van de twaalf jongerenwerkers noemen de gebeurtenis van "nine-eleven" in New-York als grote gebeurtenis die veel impact op jongeren heeft (gehad). Zeven van de twaalf jongerenwerkers zien ook de invloed op jongeren van het conflict tussen Israël en Palestina. Hierbij speelt het zionisme een grote rol.

Vier van de twaalf jongerenwerkers benoemen de komst van de vluchtelingen ook als een gebeurtenis die veel impact heeft op jongeren. Voorbeelden die jongerenwerkers hierbij noemen is de gebeurtenis in Duitsland waarbij vrouwen in Keulen aangevallen waren door vluchtelingen. Een ander voorbeeld zijn de woningen die de vluchtelingen in eigen buurt innemen. Drie van de twaalf jongerenwerkers zien de huidige politieke ontwikkelingen rondom Erdogan ook als een gebeurtenis waar jongeren veel over praten. Andere wereldwijde gebeurtenissen en ontwikkelingen die worden benoemd is de ontvoering van honderden schoolmeisjes door Boko Haram in Nigeria, de epidemie Ebola in West - Afrika, de economische crisis in Europa en de cartoons over Mohammed die eerder in Denemarken gepubliceerd werden.

Alle jongerenwerkers zien dat wereldwijde gebeurtenissen resoneren bij jongeren en in de buurt. Zes van de twaalf jongerenwerkers benoemen dat het resoneren tijdelijk is. Op het moment dat er een gebeurtenis plaats vind en deze "trending" is, leeft het sterk bij jongeren maar het beklijft niet lang. Twee van de twaalf jongerenwerkers benoemen dat het hooguit twee, drie weken leeft onder jongeren, maar dat het daarna overwaait en er niet meer over wordt gepraat door de jongeren.

Behoeft van jongeren

Wat de behoefte van jongeren is bij het resoneren van wereldwijde gebeurtenissen is verschillend. Het merendeel van de jongerenwerkers geeft aan dat jongeren vooral zoekend zijn in het kunnen begrijpen van wereldwijde gebeurtenissen. Zo worden deze jongerenwerkers sterk bevraagd door jongeren hoe het nu precies zit.

Jongerenwerker 5 zegt hierover het volgende: "Ik wordt continue gevraagd door deze jongens van, leg eens uit hoe dat nu in elkaar steekt."

Vier van de twaalf jongerenwerkers benoemen dat jongeren ook specifiek naar de persoonlijke mening vragen van de jongerenwerkers. En dan aan welke kant de jongerenwerker staat bij een gebeurtenis of dat ze ook in een bepaalde complottheorie geloven.

Jongerenwerker 10 zegt hierover het volgende: "En heel vaak stellen ze mij ook de vraag, wat vind jij er precies van?"

Ook wordt er benoemd dat jongeren soms de behoefte hebben om even bij de jongerenwerker te kunnen ventileren en even te kunnen schreeuwen op de maatschappij en op iedereen. Dan kunnen ze het ook echt kwijt wat er bij hun leeft. Hierin is de niet oordelende houding van de jongerenwerker een belangrijk onderdeel. Jongeren zijn snel in het delen van hun mening en discussiëren op een directe manier. Ook kunnen ze kort door de bocht zijn en vinden ze het soms

erg lastig om nuances aan te brengen over een bepaalde gebeurtenis. Jongeren delen een bericht, eigen mening of verhaal over een wereldwijde gebeurtenis face tot face of via social media. De minderheid van de jongerenwerkers benoemt dat jongeren soms ook maar iets roepen over een gebeurtenis om te kijken hoe de jongerenwerker hier vervolgens op reageert.

Jongerenwerker 1 zegt hierover het volgende: "Want vaak merk ik ook dat jongeren best wel vaak een bom opgooien die ze eigenlijk helemaal niet zo erg, dat ze er niet zo erg in geloven maar gewoon om mij even te testen weet je wel. Bij wijze van spreken: alle joden moeten dood of flikker alle homo's van het dak af."

Er komt naar voren dat jongeren het enerzijds boeiend vinden om over wereldwijde gebeurtenissen die hen raakt te praten. Zo doen zij dit al uit zichzelf en heeft het zijn charmes om over politiek en complottheorieën te praten met elkaar. Anderzijds komt er ook naar voren dat jongeren geen open boeken zijn en dat er goede vragen gesteld moeten worden om duidelijk te krijgen wat het werkelijk met de jongeren doet zo'n wereldwijde gebeurtenis. Andere aspecten die naar voren komen zijn dat de behoefte van jongeren per persoon erg verschillend kunnen zijn en dat de groepsdruk ook een sterke rol kan spelen bij jongeren in het delen van eigen mening over wereldwijde gebeurtenissen.

Verbinding hebben met de gebeurtenis

Verbinding met de gebeurtenis is een belangrijke speler bij globalisering vertellen alle jongerenwerkers. In zijn algemeenheid zeggen zeven van de twaalf jongerenwerkers dat een wereldwijde gebeurtenis jongeren raakt op het moment dat het voor hen zelf echt dichtbij komt.

Jongerenwerker 3 zegt hierover het volgende: "Iedereen denkt altijd vanuit zijn eigen leefwereld. Want dat is wat je hoort. Als je thuis komt, hoor je dat. Ik bedoel, als jij op dit moment Belgisch bent, dan is het probleem wat jij nu vaak gaat bespreken thuis, de aanslagen, dat is wat jij nu gaat bespreken. Dat is jou leefwereld. Heel cru gezegd maar de rest van de wereld interesseert jou op dat moment even wat minder. En zo is het bij iedereen."

Jongerenwerker 2 vult dit aan met: "Maar het is natuurlijk dat je altijd betrokken bent bij diegene die dicht bij jou is. Stel je voor, bijvoorbeeld als de buurman die naast je woont, als hij iets krijgt een tragische gebeurtenis, dat is heel anders dan de buurman van tien straten verder, snap je. Kijk het is hetzelfde maar voor jou gevoel is hij dicht bij jou. En kijk dat merk je ook met de gebeurtenissen. Soms heb je wel een betrekking, een band met andere bevolkingsgroepen. Ja met geloof bijvoorbeeld. Of Frankrijk, is niet zo ver van hier. Mensen gaan heel anders om met een aanslag in Parijs dan als er morgen wordt gezegd, er is ergens in Turkije iets. Je ziet die hypes, zie je heel anders, want het is ook vanuit de media. "Je suis Charlie" en niemand zegt, "ik ben een Turk", snap je? (...) Je hebt een band en hoe dicht bij jou, hoe verschrikkelijker het is, dat is menselijk."

Het merendeel van de jongerenwerkers geeft aan dat ze jongeren bedienen met diverse culturele achtergronden. De jongerenwerkers benoemen dat jongeren zich hierdoor ook verbonden kunnen voelen met andere bevolkingsgroepen elders op de wereld. Bijvoorbeeld doordat ze daar familie hebben wonen. Ook beredeneren sommige jongerenwerkers de verbondenheid vanuit het islamitische geloof. Drie van de twaalf jongerenwerkers benoemen dat gebeurtenissen die gerelateerd worden aan de islam de leefwereld van jongeren kan raken.

Jongerenwerker 6 zegt hierover het volgende: "Ze zien het ook als hun moslim broeder als het ware. Dat is de broederschap hoe zij het bekijken. Dat voorbeeld van zionisme, een moslim denkt hé je raakt mijn broeder aan, zo zien zij het."

Jongerenwerker 5 zegt hierover het volgende: "Maar daarnaast heb je nog een ander soort familie. Familie vanuit de religie. Want moslims noemen elkaar broeders en zusters, waar ook ter wereld. En iedereen kan broeder of zuster worden. Als jij morgen besluit om moslim te worden ben je een zuster van andere moslims. Dus dat betekent ook vooral in het stukje van wat niet tastbaar is voor jou maar toch wel jou op één of andere manier raakt als moslim zijnde. Dat je daar bepaalde gevoelens voor ontwikkelt. En dat komt met name door de dingen die je leest, op tv ziet of op Facebook, of wat dan ook. (...) En als je dan op bijvoorbeeld op TV ziet dat een klein meisje of een klein jongetje wordt doodgeschoten door een soldaat of weet je wel, men vindt dat natuurlijk heel verschrikkelijk, of je nu moslim bent of niet. Maar dat stukje geloof maakt dat nog krachtiger zeg maar."

Internet en beeldvorming

Alle jongerenwerkers geven aan dat internet en social media de grootste invloed heeft op de jeugd van nu, zowel negatieve als positieve invloed. Ook speelt deze een belangrijke rol in het resoneren van wereldwijde gebeurtenissen bij jongeren. Voorbeelden die hierbij worden genoemd is dat social media het mogelijk maakt dat alle informatie razendsnel wordt verspreid en dat jongeren gevoed worden door deze informatie. Het merendeel van de jongerenwerkers geeft aan dat ze het met name terug zien in de waarheid die jongeren over een bepaalde gebeurtenis hebben. Zo weten jongeren door al de informatie die op hen afkomt vaak niet goed hoe het allemaal precies zit met een bepaalde gebeurtenis. Uiteenlopende informatiestromen op internet hebben invloed op hoe jongeren een bepaalde gebeurtenis oppakken. Jongeren zien door social media heel veel van een gebeurtenis en de situatie er omheen in vergelijking met een paar generaties terug. De jongeren van tegenwoordig weten de wegen te bewandelen om aan alle mogelijke informatie te komen. Ze zijn connected over de hele wereld en krijgen hierdoor ook allerlei vormen van nieuws binnen. Ook ontstaan er reacties op social media wereldwijd. De jongerenwerkers geven aan dat Facebook een belangrijke speler is bij het resoneren van wereldwijde gebeurtenissen. Zo worden er over en weer reacties geplaatst onder artikelen die gerelateerd zijn aan wereldwijde gebeurtenissen en waar voor en tegen partijen op reageren. Een ander voorbeeld zijn de profielfoto's die jongeren kleurden in de vlag van Frankrijk met de aanslag van Charlie Hebdo.

Het merendeel van de jongerenwerkers geeft aan dat jongeren op tv en het nieuws niet altijd te horen krijgen wat er werkelijk aan de hand is met een bepaalde gebeurtenis. Jongeren hebben via social media dan vaak al lang gezien wat er werkelijk speelt. Hierbij is Youtube een vaker genoemd kanaal waarbij jongeren snel de werkelijke informatie terug kunnen zien van een bepaalde gebeurtenis. Bijvoorbeeld onthoofdingen. Omdat jongeren deze beelden bijvoorbeeld niet direct terug zien via tv of nieuws, kunnen ze het vertrouwen in de regering en gemeenten verliezen geven de jongerenwerkers aan. Dit speelt bij zowel allochtone als autochtone jongeren. Alle jongerenwerkers herkennen dan ook de oneerlijkheid die jongeren ervaren bij de westerse media die als te gekleurd wordt gezien door veel jongeren. Voorbeelden zijn NOS en BBC wat gezien wordt als reclame boodschap van het westen.

Jongerenwerker 1 zegt hierover het volgende: "Ze geloven liever een blogger van driehoog in de Bijlmer die zegt dit of dat. (...) En jongeren gaan op zoek naar informatie op Google. Daar komen allerlei bloggers en vloggers en mensen die een hele sterke mening verkondigen, maar waar dat dan precies op gebaseerd is, is onduidelijk. Maar dat wordt wel eerder als waarheid aanvaard."

Jongeren 2 zegt hierover het volgende: "En de jongeren vertrouwen steeds minder op media, nieuwsbronnen en geschiedenislessen en vertrouwen steeds meer wat er op straat, of wat een blogger of rolmodel zegt."

Alle jongerenwerkers geven aan dat jongeren veel informatie binnen krijgen door de mogelijkheden van internet maar tevens inhoudelijk vaak gebeurtenissen of situaties niet begrijpen of geen besef hebben van de werkelijke inhoud. Jongeren halen informatie en situaties door elkaar en weten niet altijd de juiste betekenis. Daarbij benoemen tien van de twaalf jongerenwerkers dat jongeren op internet alles kunnen vinden wat ze willen vinden. Bijvoorbeeld wanneer informatie pijnlijk is en er wordt tegen informatie geboden op internet, dan vind je wat je wilt vinden. Deze informatie, emoties en gevoelens worden vervolgens niet tegengesproken omdat ze op internet alles kunnen vinden wat in het straatje van de jongere zelf past. Vervolgens is dit dan ook de waarheid voor de jongere en deze is niet altijd kloppend of realistisch volgens de jongerenwerkers. Als gevolg dat jongeren met een vertekend wereldbeeld rondlopen.

Daarnaast merken tien van de twaalf jongerenwerkers op dat het voor de jongeren niet altijd vanzelfsprekend is om de feiten te checken waardoor onwaarheden ook makkelijk gedeeld worden en de waarheid zo moeilijk te grijpen is voor de jongeren. Het delen van onwaarheden gaat ook snel via social media. Wanneer een vriend van een jongere een bericht deelt, voelt het voor de jongere vertrouwt om dit ook te delen, terwijl de jongere niet goed beseft wat hij nu werkelijk deelt. Wat is nu waar, wat is niet waar? Het is maar wat je wilt zien zeggen deze jongerenwerkers. Jongeren met een lage intellectuele ontwikkeling of beperking lijken hier extra kwetsbaar voor geven de jongerenwerkers aan. De jongeren proberen regelmatig hun vinger op het probleem te leggen bij gebeurtenissen die resoneren, maar dit is niet altijd realistisch gezien de complexe verhaallijnen bij bepaalde gebeurtenissen.

Complottheorieën

Alle twaalf de jongerenwerkers zien dat jongeren kunnen geloven in complottheorieën bij wereldwijde gebeurtenissen. De jongerenwerkers geven aan dat jongeren vaak veel weten te vertellen over deze bepaalde theorieën. De jongerenwerkers geven aan dat social media hierin ook belangrijke factor is. De jongerenwerkers leggen uit dat deze complottheorieën beginnen met het feit dat gebeurtenissen situaties of aspecten ontkracht worden en jongeren met achterdocht naar situaties of de Nederlandse en westerse overheid kijken. Zowel bij autochtone als allochtone jongeren leven deze complottheorieën. Jongeren zoeken informatie op internet waar veel complottheorieën te vinden zijn. Zes van de twaalf jongerenwerkers noemen de illuminati theorie als een complottheorie die ze vaker terug horen bij jongeren. De illuminati theorie wordt gezien als een bepaalde regering die de regie heeft over de wereld(orde) en ook de hand heeft in grote gebeurtenissen in de wereld. Ook complottheorieën rondom de gebeurtenis van Charlie Hebdo zijn levend bij jongeren. Vijf van de twaalf jongerenwerkers schetsen hoe jongeren bepaalde complottheorieën hebben over deze gebeurtenis. Drie van de twaalf jongerenwerkers geven aan dat religie ook een rol kan spelen bij complottheorieën. Bijvoorbeeld bij jongeren die moslim zijn, het niet willen geloven dat de terroristen die bijvoorbeeld een aanslag hebben gepleegd, ook moslim zijn. Deze jongeren zoeken bepaalde theorieën uit om te ontkrachten of te ontkennen dat de terroristen ook moslim zijn.

Jongerenwerker 11 zegt hierover het volgende: De meeste jongeren zijn dan moslim en ze horen dan via de media het zijn moslims die het gedaan hebben, islamitische terroristen. En die gaan het dan helemaal uitzoeken. Want dat geloven ze niet dat het moslims zijn, dus sowieso duiken ze al een stukje in het geloof, in de koran, van wat zegt het geloof hierover? Om het via die weg te ontkrachten dat het moslims zijn en zodat zij daar niet mee geassocieerd worden. Aan de andere kant gaan ze ook op zoek van hoe kan ik dit het beste ontkrachten. Dus Amerika zit erachter, nee het zijn de joden, weet je wel. Het zijn allemaal van die theorieën die ze dan helemaal uitzoeken, je hoeft maar even op Google te gaan en je kunt er van alles over vinden. En ja, de jongeren weten ook wel hoe ze dit moeten vinden.

Vijf van de twaalf jongerenwerkers horen over Islamitische Staat (IS) ook complottheorieën terug bij jongeren. Hierbij denken jongeren bijvoorbeeld dat IS geformeerd is door het Westen of dat het Westen anti-islam is. Drie van de twaalf jongerenwerkers noemen ook complottheorieën rondom de gebeurtenis van de Twin Towers die leven bij jongeren. Eén van de twaalf jongerenwerkers noemt dat complottheorieën er ook gewoon bij horen bij jongeren en dit erg leuk en ontspannend kan zijn om op deze manier na te denken over wereldwijde gebeurtenissen.

Gevoel, gedrag en solidariteit

Alle jongerenwerkers zien emoties terug bij jongeren wanneer wereldwijde gebeurtenissen resoneren. Wanneer jongeren praten over deze gebeurtenissen praten ze met name vanuit hun emotie. Deze emoties zijn heel verschillend en kunnen erg uiteenlopen. Van angst tot aan stoer gedrag. Acht van de twaalf jongerenwerkers geven aan dat bepaalde wereldwijde gebeurtenissen verontwaardiging of boosheid oproepen bij jongeren. Zo zijn jongeren verontwaardigd over het feit dat er voor dezelfde soort gebeurtenissen geen gelijke reactie is. Ze voelen dit als dat er onrecht wordt gedaan en dat er met twee maten wordt gemeten. Als voorbeeld worden de aanslagen in Parijs genoemd waar veel mee wordt gedaan, maar zodra dit in Turkije plaats vindt, heeft het niet dezelfde lading. Dit verontwaardigt jongeren. Drie van de twaalf jongerenwerkers geven aan dat dit niet alleen met politiek is maar ook met andere aspecten.

Jongerenwerker 5 zegt hierover het volgende: "Als je praat over westerse media dan kan ik daar alleen maar op zeggen dat het niet alleen met politiek zo is. Maar ook gewoon met andere nieuws berichtgevingen. Kijk als Marokko gewonnen heeft, dat lees je niet ergens in, met voetbal, dat lees je nergens terug hier. En ik zeg, dat is gewoon, omdat Europa gewoon zichzelf, maar als je in Afrika bent, zal de berichtgeving ook heel veel over Afrika gaan en minder over Europa."

Het merendeel van de jongerenwerkers benoemt dat jongeren met name een globaal gevoel hebben van iedereen is gelijk en het maakt niet uit waar je bent of waar je woont, elk mens is evenveel waard. Jongeren struikelen over het feit wanneer de media het gevoel geeft dat de mensenlevens in Europa of het Westen belangrijker zijn dan daarbuiten wat een gevoel van verontwaardiging, boosheid en een oneerlijk gevoel onder jongeren met zich meebrengt.

Zes van de twaalf jongerenwerkers zien het gevoel van angst terug bij bepaalde wereldwijde gebeurtenissen. Voorbeelden die voorbij komen zijn angst voor een aanslag in Nederland, angst dat je als moslim jongere anders wordt aangekeken door de omgeving en angst dat vluchtelingen hun kansen afpakken. Het merendeel van de jongerenwerkers zien ook oppervlakkige emoties en gevoelens bij jongeren naar aanleiding van wereldwijde gebeurtenissen. Bijvoorbeeld omdat ze gebeurtenissen die plaatsvinden op de wereld, zelf nog niet van dichtbij hebben meegemaakt of mee in aanraking zijn gekomen. Maar ook situaties die dichtbij gebeuren en niet goed zijn, legitimeren aan gebeurtenissen wereldwijd. Ze benoemen er gebeuren dingen aan de andere kant van de wereld die niet goed zijn, dus als het hier ook gebeurt, zij het zo. Andere reactie is dat autochtone jongeren allochtone jongeren steunen wanneer deze het gevoel hebben dat ze in een negatief daglicht worden gesteld bijvoorbeeld door afkomst of religie. Andere gedragingen die langs komen zijn dat islamitische jongeren meer uit komen voor hun religie en steeds meer gaan leven volgens deze richtlijnen. Verder weerstand tegen een asielzoekerscentrum, de aantasting van de vrijheid van meningsuiting door de situatie in Duitsland. Maar ook verharding onder jongeren, jongeren die dreigen te radicaliseren. Jongeren verliezen de hoop door wat ze in de media zien. En tot slot de ziekte Ebola wat jongeren als een scheldwoord gingen gebruiken.

Discriminatie

Tien van de twaalf jongerenwerkers geven aan dat het gevoel van minderwaardig zijn ook een grote rol speelt onder allochtone jongeren bij het gevoel die wereldwijde gebeurtenissen oproepen. De jongerenwerkers noemen specifiek jongeren met een Marokkaanse achtergrond of jongeren met een islamitische achtergrond als voorbeeld. De jongerenwerkers benoemen dat sommige van deze jongeren het gevoel hebben dat ze er niet helemaal bij horen in Nederland of dat ze niet serieus worden genomen. Bijvoorbeeld doordat ze voor hun gevoel niet dezelfde kans krijgen op een stageplaats vanwege hun uiterlijk, afkomst en of geloof. Vijf van de twaalf jongerenwerkers benoemen dat jongeren soms de hoop verliezen omdat ze van tevoren al denken dat ze een bepaalde kans niet krijgen. Bijvoorbeeld, ik wordt toch niet aangenomen. Twee van de twaalf jongerenwerkers noemen dit ook een slachtofferhouding. Maar ook het gevoel dat ze anders worden aangekeken of anders worden behandeld nadat een wereldwijde gebeurtenis plaats heeft gevonden kan een rol spelen. Het resoneren van wereldwijde gebeurtenissen brengt teweeg dat deze jongeren voelen dat ze onrechtvaardig behandeld worden of dat hun gemeenschap voor hun gevoel beperkt wordt. Hoe de omgeving naar deze jongeren kijkt speelt dus ook een rol.

Jongerenwerker 11 zegt hierover het volgende: "Die wereldwijde gebeurtenissen en de reactie van jongeren daar op, er ligt gewoon iets onder. En dat is vaak het gevoel van: je hoort er nog niet helemaal bij. Dat gevoel hebben jongeren vaak. Ik ben nog niet echt onderdeel van de Nederlandse samenleving, ik ben anders, ik ben een Marokkaan, ik ben een allochtoon. Allemaal stempels, stempels, stempels. En dat zijn vaak stempels die ze als negatief ervaren omdat die stempels vaak ook in de media, ze zijn moslim, nou islamitische terroristen. Snap je, het is zo, de stempels die ze krijgen of de hokjes waar ze ingeduwde worden zijn vaak van negatieve aard voor hun. En ja dat maakt het gewoon lastig. En dan hebben ze ook nog eens, zitten midden in de pubertijd, identiteitscrisis, meer van ja, ben ik nu Marokkaans ben ik Nederlands ik ben ook moslim en hoe beweeg ik me dan. Het zijn allerlei dingen die nog steeds spelen en ja het is ook moeilijk om jongeren daaruit te trekken."

Jongerenwerker 4 zegt het volgende over de angst cultuur die er heerst tegenover allochtone jongeren: "Het heeft heel erg ook te maken met die angstcultuur denk ik en bijna dat het er ook naar allochtone jongeren en met die hele verharding van de Nederlandse politiek klimaat dat er gewoon sneller naar allochtone jongeren wordt gekeken als een potentiële iemand die kan radicaliseren ofso. Dat vind ik heel kwalijk, dat vind ik heel eng dat het zo leeft. Ik ben gewoon heel erg bang voor die tweestrijd. Dat er gewoon twee groepen ontstaan in de samenleving, van links en rechts."

Reactie omgeving

De meerderheid van de jongerenwerkers geeft aan dat de invloed die de reactie van de omgeving heeft belangrijker is voor jongeren dan de invloed van de gebeurtenis zelf. Bijvoorbeeld de reacties op social media, aandacht wereldwijd of in de directe buurt van jongeren zoals op scholen of in de wijk. Alle jongerenwerkers geven aan dat de reacties in de buurt of omgeving ook verschillend zijn. Zowel positief als negatief. Als positief voorbeeld worden bijvoorbeeld interview acties benoemd die gefilmd worden waarbij mensen op straat vragen worden gesteld hoe mensen denken over een bepaalde gebeurtenis. Dit brengt een hoopvol beeld in tegenstelling wat de media soms schetst

over hoe de Nederlandse bevolking denkt over bepaalde gebeurtenissen. Ook negatieve reacties zien jongerenwerkers in de buurt. Vijf van de twaalf jongerenwerkers zien dat sommige autochtone groepen zich racistischer of banger beginnen op te stellen richting allochtone jongeren. Buitenstaanders die angst hebben voor aanslagen en bijvoorbeeld een afkeer hebben voor alles wat in hun ogen moslim is. Een jongerenwerker benoemt dat diverse jongeren anders benaderd worden na de aanslagen in Parijs en Brussel. Gezien deze jongeren ook geen lieverdjes zijn zoals de jongerenwerker dit zegt, kan dit botsen met de rest van de samenleving. Als laatst wordt het voorbeeld aangehaald dat er in Nederland altijd het slapend gevoel van onvrede is bij verschillende groepen. Daartegenover ook een slapend racisme bij heel veel Nederlanders. Doordat het nu op scherp gezet wordt door wereldwijde gebeurtenissen vragen situaties ook om na te denken over aspecten die wel of niet racistisch of discriminerend zijn. Deze jongerenwerker geeft dan ook aan dat er met frictie beweging ontstaat.

Het merendeel van de jongerenwerkers geeft aan dat wereldwijde gebeurtenissen ook invloed hebben op het sociale netwerk van jongeren. Ouders die bijvoorbeeld frustratie, irritatie of verdriet hebben naar aanleiding van een wereldwijde gebeurtenis en dit vervolgens ook overbrengen op de jongere. Een jongerenwerker noemt als voorbeeld dat wanneer ouders niet genuanceerd kunnen praten over een gebeurtenis dit ook invloed heeft op de jongere.

Jongerenwerker 5 noemt als aanvullend voorbeeld het volgende: "En dat zag je bij ouders, dus ook heel veel gesprekken gehad met ouders hierover. Van weet je ik snap wel dat jullie ook boos zijn, uiten van een bepaalde mening, dat kan je op verschillende manieren doen. Ook heel veel mensen hebben zoiets van, ja maar ze hoeven onze profeet toch niet te beledigen? Heel veel volwassenen hebben dat en als ze dat delen thuis, het kind gaat het natuurlijk ook zo overnemen. En zo betekent het dat je niet alleen met de kids moet gaan praten maar ook met de wortels, met de ouders. (...) En zo moet je mensen daar even bewust van maken. Want op een gegeven moment zijn ze ook even de regie kwijt zeg maar, zagezegd als ouder."

Polarisatie

Tien van de twaalf jongerenwerkers zien polarisatie in de samenleving en in de buurten als een mogelijke reactie op wereldwijde gebeurtenissen. De tegenstellingen tussen (sub)groepen zijn divers. Drie van de twaalf jongerenwerkers noemen concreet de polarisatie tussen autochtone en Marokkaans en Turkse jeugd. Maar ook polarisatie in subgroepen is steeds vaker merkbaar merkt een jongerenwerker op. Als er bijvoorbeeld gekeken wordt naar een autochtone groep, daarin is ook weer een linkse en een rechtse groep waar spanningen voelbaar zijn. Bijvoorbeeld de één staat open voor vluchtelingen de ander wilt de deuren dicht houden voor vluchtelingen. Het merendeel van de jongerenwerkers noemt de media ook als zijnde een groot aandeel in tweedelingen, bijvoorbeeld Facebook.

*Jongerenwerker 12 zegt hierover het volgende: "Ik bedoel als je op Facebook sommige artikelen leest en de reacties daaronder gaat lezen dan schrik je er wel van. Aan beide kanten. Dus zowel hoe de autochtone bevolking reageert en hoe sommige allochtone jongeren reageren. Het gaat er vrij heftig aan toen. Bijvoorbeeld met die aanslagen dat je dan reacties leest van: Ja die *moslims moeten allemaal terug, het is genoeg zo en dan krijg je weer reacties van *Hollanders, dus het gaat over en weer (...)."*

4.3 Investing van het jongerenwerk op wereldwijde gebeurtenissen

In deze paragraaf worden de resultaten weergegeven wat de investering van jongerenwerkers is bij wereldwijde gebeurtenissen.

Ontwikkelingen bijhouden

Het merendeel van de jongerenwerkers volgt uit eigen interesses de ontwikkelingen rondom wereldwijde gebeurtenissen. De jongerenwerkers geven dit verschillend vorm. Ook de informatiebronnen lopen uiteen. Er zijn jongerenwerkers die NOS als informatie bron zien, anderen zien dit als een te gekleurde bron. Vijf van de twaalf jongerenwerkers geven specifiek aan dat ze zich bewust laten informeren van verschillende kanten zoals Nederlandse nieuwszenders en buitenlandse nieuwszenders om hier vervolgens een balans in te vinden. Ook geven de jongerenwerkers aan dat ze voorzichtig zijn in welk nieuws ze aannemen en dat ze feiten checken een belangrijk uitgangspunt vinden.

Samenwerkingspartners

Tien van de twaalf jongerenwerkers geven aan dat vertrouwen in samenwerkingspartners een belangrijk uitgangspunt is in het reageren bij wereldwijde gebeurtenissen. Wanneer dit vertrouwen onvoldoende is, komt het voorbeeld voorbij dat de jongerenwerkers een gevaar voor zichzelf zijn. Het verschilt per samenwerkingspartners en per jongerenwerker hoe het vertrouwen is in samenwerkingspartners. Stadsdeel of gemeente speelt een belangrijke rol bij de samenwerking in het resoneren van wereldwijde gebeurtenissen. Deze is onder andere opdrachtgever van het jongerenwerk. Een jongerenwerker noemt als nadelig voorbeeld dat het vervelend kan zijn op het moment dat ze willen handelen naar een bepaalde thema maar hier onvoldoende financiële ruimte voor is door prestatieafspraken. Een jongerenwerker noemt als positief voorbeeld dat het gebruik maken van samenwerkingspartners positief is in diverse projecten zoals met het project radicalisering. Hierbij vullen de partners elkaar aan ieder met zijn eigen expertise in het werken met jongeren. Andere aspecten die belangrijk worden gevonden in de samenwerking met partners is het snel kunnen vinden van elkaar, snel kunnen handelen, en dat het jongerenwerk serieus wordt genomen en wordt gezien als volwaardig partner. Dit laatste is nog niet altijd het geval bij samenwerkingspartners. Ook benoemt één van de twaalf jongerenwerker dat de actie vanuit ambtenaren pas komt op het moment dat er iets gebeurt, de jongerenwerker benoemt dat er beter op preventief niveau ingezet kan worden.

4.4 Reactie van het jongerenwerk op wereldwijde gebeurtenissen

In deze paragraaf worden de resultaten weergegeven wat de reactie is van jongerenwerkers op wereldwijde gebeurtenissen.

Werken vanuit teamverband

Tien van de twaalf jongerenwerkers geven aan een fijn team te hebben waarin ze kunnen overleggen en bespreken als een wereldwijde gebeurtenis zodanig invloed heeft op jongeren. Feedback, elkaar op de hoogte stellen, herken jij dit signaal, bespreken wat ze ermee gaan doen, als team een beslissing maken, sparren en checken hoe je collega's erover denken zijn hier een onderdeel van volgens de jongerenwerkers. Jongerenwerkers benoemen het belangrijk te vinden dat ze met hun collega's durven te praten wanneer een wereldwijde gebeurtenis hier aanleiding toe geeft. Ook het uiten van zorgen richting je collega wanneer je bepaalde dingen signaleert zien de jongerenwerkers als een belangrijk uitgangspunt. Twee van de twaalf jongerenwerkers benoemen concreet dat er geen taboe heerst over het bespreken van wereldwijde gebeurtenissen in het team. Ze noemen het feit dat ze een open en transparant team hebben waar alles bespreekbaar is. Eén van de twaalf jongerenwerker ervaart hier wel een taboe over binnen het jongerenwerk. Hij constateert niet altijd de openheid om gebeurtenissen met elkaar als collega's te bespreken.

Jongerenwerker 1 zegt hierover het volgende: Er circuleert bijvoorbeeld een filmpje van een bekende imam, die zei dat het Westen IS heeft geformeerd en dat het is gemaakt om de moslimgemeenschap de laatste tik uit te delen, om ze kapot te maken, en dat werd massaal gedeeld onder allemaal jongerenwerkers, stadsdeelvoorzitter van Nieuw- West en dat is een bepaald niveau. En daar schrok ik wel van. En toen dacht ik, ik moet meer vragen van wat mensen nou eigenlijk denken, want het is een beetje taboe om het erover te hebben en heel veel jongeren en jongerenwerkers hebben het gevoel, van we zitten altijd in die hoek en ik moet mijzelf altijd zitten uitleggen en vertellen. Dus ze doen het liever niet meer, dat ze het er niet meer over hebben, ja dan weet je ook niet echt wat er leeft.

Reactie richting jongeren

Alle jongerenwerkers reageren op hun eigen manier richting jongeren wanneer wereldwijde gebeurtenissen resoneren bij jongeren. Alle jongerenwerkers geven aan met jongeren in gesprek te gaan wanneer een gebeurtenis resoneert. Alle jongerenwerkers geven dan ook aan de jongeren van informatie te voorzien om een gebeurtenis te kunnen relativiseren of nuances aan te brengen in de situatie of een bepaalde theorie en dit de jongeren ook aan te leren. Concreet betekent dit jongeren sturen, confronteren in de gesprekken en het meegeven van handvatten.

Jongerenwerker 3 zegt hierover het volgende: "We proberen altijd als er iets gebeurt, te bespreken, de gevoelens eronder goed in kaart te brengen, en daar met geschikte handvaten terugkomen, zodat jongeren zelf kunnen bedenken of dat weetje, of wat zij hier van moeten vinden, want geen enkel antwoord is de juiste antwoord. Dus je moet gewoon altijd proberen te onderzoeken, en hoe meer je het besef hebt dat geen enkel antwoord het juiste antwoord is, hoe meer je beseft dat iedereen wel een beetje gelijk heeft. En als je dat gevoel hebt, kom je dicht bij elkaar. Al zien mensen dat niet meteen zo, maar het is wel echt zo. Want jij kan me nu iets vragen maar als jij niet de moeite neemt om mij te onderzoeken, mijn leefwereld te onderzoeken en ik niet de moeite neem om jou leefwereld te onderzoeken en te kijken waarom jij bepaalde dingen zegt of denkt gaan wij nooit tot elkaar komen, ja toch?"

Hierbij proberen de jongerenwerkers zich onder andere blanco op te stellen en is er ruimte voor het gevoel en de emotie van de jongeren. Ook de tijd nemen voor de jongeren en goed doorvragen zijn belangrijke aspecten geven de jongerenwerkers aan. Vier van de twaalf jongerenwerkers geven aan dat het een proces is en dat het soms even duurt voordat jongeren er open voor staan om hier over te praten met elkaar. Het merendeel van de jongerenwerkers gooit ook weleens een balletje op om te kijken hoe jongeren over een bepaalde gebeurtenis denken. Dit om te peilen in hoeverre het leeft of indruk maakt op jongeren.

Focus

Vijf van de twaalf jongerenwerkers noemen een focus op de invloed die wereldwijde gebeurtenissen hebben als belangrijk. Dit helpt bijvoorbeeld om specifiek ergens naar te vragen en hier vervolgens iets op in te zetten. Een andere jongerenwerker noemt dat ze in kunnen spelen op signalen omdat ze er als jongerenwerkers alert op zijn. Een ander voorbeeld die voorbij komt is dat een focus helpt om problematieken aan te pakken. Als je eenmaal je focus hebt op een bepaald thema, zie je het ineens overal en ben je er scherp op. Dit kan ook een keerzijde hebben geeft een jongerenwerker aan dat je te snel invullend of te vooroordelend bent als jongerenwerker. Als laatst het feit dat een jongerenwerker meer dan dat hij zes jaar geleden deed, doorvraagt op wat jongeren bedoelen en hoe ze situaties zien. Hierin heeft de jongerenwerker zijn focus op het wereldbeeld wat de jongeren tegenwoordig hebben.

Jongerenwerker 1 zegt het volgende over deze focus: "En wat ik ook heb gemerkt in mijn omgeving, is dan dat mensen zeiden van, het leeft niet echt, we hebben hier geen problematieken mee. En dan vraag ik me heel erg af, is er wel doorgevraagd. En heb je er echt goed op ingezet, want je kunt je ook afvragen of je het hebt gemist."

Middelen

Door in gesprek te gaan weten de jongerenwerkers wat er leeft bij jongeren, of ze er mee zitten en of ze er meer van weten. Alle jongerenwerkers zetten dit middel dan ook in. Vijf van de twaalf jongerenwerkers benoemen voorlichtingen of thema avonden als middel in te zetten. Zo'n voorlichting kan bijvoorbeeld ook georganiseerd worden door jongeren zelf waarbij de jongerenwerkers de jongeren zelf informatie laten zoeken over een bepaald onderwerp wat ze vervolgens over moeten dragen aan anderen door middel van een voorlichting. Zeven van de twaalf jongerenwerkers geven aan dat debatten of dialogen een belangrijk middel zijn bij de invloed van wereldwijde gebeurtenissen. Andere middelen die zijn genoemd en effectief zijn is het maken van een rap door jongeren zelf met een bepaald thema. Het meelopen van een solidariteitsronde, een dialoog in een synagoge en een minuut stilte wat allemaal het gevoel van saamhorigheid en binding teweeg bracht onder jongeren.

Jongerenwerker 5 zegt hierover het volgende: "En ik had er één jongen bij, en die had best wel negatief beeld over joden, en ik heb natuurlijk heel veel met hem daarover gehad, geschiedenis, het heden, verleden noem het allemaal maar op. En dan zie je dat je niet helemaal doordringt. Maar door deze activiteit van de solidariteitswandeling is hij in gesprek gekomen met joodse mensen, en ging hij vragen stellen vanwege een radio activiteit. En aan het eind kwam hij bij mij en zei, ik moet met je praten. Hij zegt, mijn beeld is echt veranderd. Ik had altijd een beeld van joden, nog net geen haat, maar wel een heel negatief beeld. Maar nu heb ik met deze mensen gelopen en gesproken en ik ben nu tot de conclusie gekomen dat deze mensen eigenlijk net zo denken als wat ik denk. Dat we vrede willen voor elkaar, we willen oplossingen zien. Mensen moeten in harmonie, zoals we hier met elkaar lopen."

Reageren?

Zes van de twaalf jongerenwerkers reageren op wereldwijde gebeurtenissen naar aanleiding van signalen van jongeren of signalen vanuit de organisatie. Deze jongerenwerkers gaan dan vervolgens met de betreffende jongeren in gesprek om te kijken hoe de jongere in de situatie staat. De vorm van deze gesprekken verschillen. Van tussen neus en lippen door bespreken tot aan het maken van een aparte afspraak voor een gesprek. Zes van de twaalf jongerenwerkers geven aan dat ze sowieso moeten reageren of handelen wanneer wereldwijde gebeurtenissen invloed hebben op jongeren. Ook geeft een jongerenwerker aan dat jongerenwerkers de eerste lijn zijn betreft signalering van radicalisering. Het doel van de jongerenwerkers in het reageren bij wereldwijde gebeurtenissen loopt uiteen. Bijvoorbeeld proberen de angst weg te halen of jongeren te sturen om een eigen mening te hebben over wereldwijde gebeurtenissen. Verder proberen de situatie of het gevoel van de jongere een andere wending te geven of jongeren sturen in het feit dat ze niet negatief maar positief gaan denken. Maar ook proberen feiten op tafel te krijgen van de jongeren waarom ze iets vinden, de gevoelens eronder in kaart te brengen of uitspraken die niet genuanceerd zijn te toetsen waar dit mee te maken heeft. Bijvoorbeeld heeft het te maken met te kort aan kennis, de thuissituatie of komt het voort uit emotie.

Jongerenwerker 11 zegt hierover het volgende over zijn reactie: "Dus dat is meestal mijn reactie, van, het is inderdaad heel vervelend dat je je zo voelt, maar we wonen in Nederland en je bent onderdeel van de maatschappij, en probeer juist dat gesprek aan te gaan, zodat er ook meer begrip ontstaat."

Twee van de twaalf jongerenwerkers geven aan dat vanuit stadsdeel of gemeente het jongerenwerk er een expliciete taak bij heeft gekregen om radicalisering te signaleren en te melden. Vijf van de twaalf jongerenwerkers geven aan dat ze bij jongeren tegengas geven of feiten corrigeren als ze iets horen wat niet klopt omtrent wereldwijde gebeurtenissen en de invloed hiervan. Twee van de twaalf jongerenwerkers zeggen soms geen antwoord of uitleg te weten op de vragen die jongeren hebben over wereldwijde gebeurtenissen. Zes van de twaalf jongerenwerkers benoemen niet het achterste van hun tong te laten zien aan jongeren in wat ze zelf vinden. Dit maakt dat ze objectief kunnen blijven en geen partij kiezen. Dit vraagt op sommige momenten persoonlijke meningen achtwege laten geeft een jongerenwerker aan. Een andere jongerenwerker spreekt dit tegen doordat hij benoemt hoe hypocriet het zou zijn als hij niet zijn eigen mening zou geven en het oordeel en mening van jongeren wel wil horen maar de zijne niet kan geven. Vijf van de twaalf jongerenwerkers geven aan het belangrijk te vinden dat er tabeloos gepraat wordt. Zo mogen jongeren zeggen wat ze denken en wordt er heel vrij gepraat. Vijf van de twaalf jongerenwerkers geven aan dat het voor hen moeilijk kan zijn om te horen wat jongeren soms zeggen over aspecten die gerelateerd zijn aan wereldwijde gebeurtenissen. Voorbeelden die langs komen is dat een jongere vertelde benaderd te zijn om naar Syrië te gaan, waarbij de jongerenwerker zo nonchalant mogelijk probeerde te blijven maar ondertussen dacht, wat is dit? Meen je dat? Een jongerenwerker benoemt dat je dan toch moet kunnen anticiperen als er gesproken wordt.

Social media

Zes van de twaalf jongerenwerkers benoemt te reageren via social media. Facebook is een vaker genoemd voorbeeld onder deze jongerenwerkers. Als voorbeeld wordt genoemd dat als je een tegengeluid wilt bieden aan de jongeren, dan moet je zelf ook op zoek waar ze die informatie vandaan hebben.

Jongerenwerker 12 zegt hierover het volgende: "Vooral op Facebook zie ik dat heel veel terug. Wij als jongerenwerkers moeten daar ook in mee gaan als organisatie dus we moeten ons ook begeven op de virtuele leefgebieden van de jongeren. Vandaar dat we ook, elke wijk eigenlijk een Facebook pagina heeft of een Twitter account, en dat soort dingen. Zodat we ook, jongeren vertellen je lang niet altijd alles, dus op die manier kan je ze ook volgen en puur uit interesse om te weten waar hun interesses in liggen. En dan lees je toch wel bij bepaalde jongeren dingen terug en je ziet bijvoorbeeld die tijd toen dat conflict tussen Palestina – Israël heel erg opliep, zag je wel bij heel veel mensen, filmpjes en ja plaatjes die zeg maar verbeelden hoe het er daar aan toe gaat."

Lastig voor jongerenwerkers

Zeven van de twaalf jongerenwerkers vinden het soms lastig om te zien hoe de Nederlandse samenleving of omgeving van jongeren reageert op wereldwijde gebeurtenissen. Vier van deze jongerenwerkers doelen specifiek op de tweestrijd waar ze bang voor zijn. Voorbeelden die voorbij komen zijn het lastig vinden om te zien dat Nederlanders de situatie in het Midden-Oosten niet serieus lijken te nemen. Een andere jongerenwerker maakt zich zorgen dat we steeds meer naar een wij – zij wereld gaan. Drie van de twaalf jongerenwerkers benoemen het als lastig om soms ook tegen de verontwaardiging aan te lopen dat er bijvoorbeeld geen gelijke aandacht is voor slachtoffers en een andere jongerenwerker vindt het soms ook lastig om de oneerlijkheid te ervaren. Een andere jongerenwerker is hierin bang voor de reactie van de samenleving dat die dat niet kan begrijpen en hier met een rechtse en bepaalde vijandigheid op reageert.

Vijf van de twaalf jongerenwerkers ervaren de gesprekken met jongeren of de omgeving soms als lastig bij het resoneren van wereldwijde gebeurtenissen. De volgende aspecten komen voorbij. Lastig om door te dringen bij mensen. Lastig om in de wisselwerking tussen jongeren en jongerenwerker, als jongerenwerker verandering te brengen in het verkeerde beeld wat jongeren soms hebben van wereldwijde gebeurtenissen. Lastig als jongeren maar halve antwoorden geven, dit maakt het moeilijk om vragen te beantwoorden die jongeren hebben. Lastig om jongeren te sturen in de dingen die ze niet kunnen onderbouwen in wat ze roepen of vinden. En als laatst dat je veel gesprekken nodig hebt om door te dringen bij ouders. Deze persoonlijke gesprekjes kunnen niet in groepsverband en kosten veel tijd.

Twee van de twaalf jongerenwerkers vinden het soms moeilijk om in te schatten of situaties ernstig genoeg zijn om te melden bij politie of justitie. Andere voorbeelden die langs komen met wat jongerenwerkers lastig vinden, is het inschatten van emoties bij jongeren wat het precies met ze doet of hoe ze het ervaren. Een ander voorbeeld is een jongerenwerker die het moeilijk vindt om zichzelf te richten op één specifieke groep bij radicalisering, terwijl hij ondertussen weet dat de problematiek in allerlei groepen jongeren zit binnen de Nederlandse samenleving. Twee van de twaalf jongerenwerkers vinden de reactie op wereldwijde gebeurtenissen van collega's soms lastig. Bijvoorbeeld als je als collega's beide een andere mening hebt over een situatie of je er wel of niet op moet handelen. Een ander voorbeeld is het horen van heftige uitspraken van collega's.

Jongerenwerker 1 zegt hierover het volgende: Ik vind het lastig als jongerenwerkers heftige uitspraken doen over, ik heb hier weleens in Nieuw- West gehoord van, Adolf Hitler was een jood, weet je wel, heel serieus, en de tweede wereld oorlog is begonnen om Israël een eigen staat te geven en er zijn niet zoveel joden omgekomen. En dan zit je, hè word ik nu in de maling genomen, weet je wel? En nee dit is bloedserieus, en dan denk ik wat gebeurd hier?

Drie van de twaalf jongerenwerkers ervaren soms dat het lastig kan zijn in de informatie die ze geven en die op hen afkomt. Een jongerenwerker benoemt dat hij het bijvoorbeeld lastig vindt om alle informatie te filteren, wat is wel waar, wat is niet waar. Een ander voorbeeld is het lastig vinden om soms te bepalen wat een jongerenwerker wel of niet deelt of wat hij privé ergens van vindt.

Aansturing jongerenwerkers

Zes van de twaalf jongerenwerkers ervaren dat ze voldoende aangestuurd worden door de organisatie bij het resoneren van wereldwijde gebeurtenissen. Zo krijgen ze informatie hoe ze om kunnen gaan met bepaalde aspecten. Andere voorbeelden van de aansturing is dat ze goed ondersteund worden en dat er ook mogelijkheden zijn voor diverse trainingen als je behoefte hebt voor meer kennis. Als laatst benoemt een jongerenwerker dat de organisatie de jongerenwerkers coacht om een genuanceerde mening aan te nemen.

Vijf van de twaalf jongerenwerkers geven aan dat er soms meer aansturing zou mogen bij de jongerenwerker wanneer wereldwijde gebeurtenissen resoneren. Voorbeelden die voorbij komen zijn dat er meer gepraat mag worden wat thema's met jongerenwerkers zelf doen en zodra er iets gebeurt dat jongerenwerkers als collega's met elkaar om tafel gaan en bespreken hoe te handelen, en dat er één gezicht naar de jongeren is. Drie van de twaalf jongerenwerker noemen het voorbeeld dat er geen zicht is op wat collega's op straat tegen de jongeren zeggen. Misschien gaan ze mee in complottheorie van jongeren, niemand gaat dat controleren. Als je niet met elkaar afspreekt hoe te reageren of handelen kunnen jongerenwerk collega's hierin hun eigen gang gaan wordt er gezegd.

4.5 Het belangrijkste bij globalisering en jongerenwerk

Belangrijke principes

Alle jongerenwerkers geven als belangrijkste principe bij globalisering het gesprek en de dialoog aangaan met jongeren. Praten en sparren, communiceren, discussie aangaan en bespreekbaar maken zijn belangrijke elementen. Zes van de twaalf jongerenwerkers noemen specifiek de openheid. Alles moet bespreekbaar zijn, je houding open en toegankelijk, onbevangen communiceren en open voor verschillen. Negen van de twaalf jongerenwerkers vinden de bereikbaarheid van de jongerenwerker een belangrijk principe. Voorbeelden die voorbij komen zijn, bij de jongerenwerker terecht kunnen, stabiliteit, rustpunt, relaxte setting creëren, presentie, er gewoon zijn voor de jongeren. Acht van de twaalf jongerenwerkers vinden het een belangrijk principe dat de jongerenwerker zich neutraal opstelt. Objectief, geen oordeel, geen voordeel, waarbij jongerenwerkers niet bang zijn om jongeren te confronteren, er op gericht zijn dat jongeren hun eigen mening ook behouden. Vier van de twaalf jongerenwerkers noemen als belangrijke principe dat je bewust bent van je rolmodel, de waarde van je functie kent en weet dat alles wat je zegt bepalend kan zijn. Alle jongerenwerkers vinden een juiste houding als jongerenwerker ook belangrijk. Hierbij worden verschillende aspecten genoemd. Relaxed, vriendelijk, durf te twijfelen, rechtvaardig en eerlijk. Maar ook, ervoor zorgen dat jongeren zelf de handvaten bezitten om op zoek te gaan naar antwoorden en jongeren kritisch en assertief maken. Verder relativeren, informeren, zorgen dat de feiten kloppen, het hebben van overtuigingskracht, jezelf kwetsbaar opstellen als jongerenwerker, kennis op peil houden en puur opvoeden. Tot slot attent en alert blijven wat er speelt bij de jongeren, activeren, motiveren en jongeren stimuleren niet in een slachtoffer rol te gaan zitten.

Nodig vanuit de organisatie

De jongerenwerkers geven aan verschillende aspecten nodig te hebben bij het resoneren van wereldwijde gebeurtenissen. Vijf van de twaalf jongerenwerkers geeft aan meer kennis nodig te hebben. Kennis waarover loopt uiteen. De volgende aspecten komen langs: kennis in het herkennen van signalen en de nodige handvaten. Zicht hebben op en kennis van die onderliggende processen. Als je naar de grote lijn kijkt, zit er een onderlaag in. De onderlaag met de veranderende normen en waarden, het uit elkaar drijven van die normen en waarden, in het ontbreken van begrip en het begrijpen van elkaar en elkaars wereldbeeld. Ook kennis over hoe bepaal je of iets wel of niet waar is. Van feiten en bronnen checken. De manier waarop mensen omgaan met wereldwijde gebeurtenissen vullen ze in naar eigen referentiekader.

Drie van de twaalf jongerenwerkers geven aan bijscholing nodig te hebben over de problematiek radicalisering of vinden dat deze bijscholing aan alle jongerenwerkers aangeboden moet worden. Vier van de twaalf jongerenwerkers vinden het delen van ervaringen en meningen onderling met collega's en andere jongerenwerkorganisaties als zijnde nodig om goed te kunnen reageren bij wereldwijde gebeurtenissen. Hierbij wordt genoemd dat er dan een zelfde boodschap naar de jongeren uitgedragen kan worden, dat je terug kunt vallen op je collega en dat je een spanningspartner hebt die je kan ondersteunen.

Jongerenwerker 5 zegt het volgende over het delen van ervaringen: "Een commitment. Dan praat ik puur over jongerenwerk hoor. Dat jongerenwerkers samen eigenlijk een vuist maken om hetzelfde uit te dragen. Dus, wij doen het op onze manier. Filmpjes, radio, debat et cetera. Het werkt bij ons als een succes kan ik zeggen, even vanuit ons. Dat succes wat wij hebben, moet eigenlijk gedeeld worden met, weet ik veel, jongerenwerk in de Baarsjes. Het jongerenwerk in de Baarsjes, heeft bijvoorbeeld ook weer bepaalde succes. En als je dat nu bundelt. Niet alleen maar bundelt maar ook zeg maar een bepaalde visie uitwisselt, dingen waar we tegen aan lopen als jongerenwerkers, weet je. Want dan kun je ook daadwerkelijke dingen veranderen. En één stem en één gezicht hebben naar buiten."

Twee van de twaalf jongerenwerkers geeft aan het nodig te vinden dat er verder onderzoek komt naar het thema van globalisering binnen het jongerenwerk. En dan met name hoe andere jongerenwerkers dit ervaren en of instanties bij elkaar brengen zodat ze met elkaar kunnen gaan werken aan bepaalde producten rondom dit thema. Deze jongerenwerkers noemen lectoraat Youth Spot als mogelijke aangewezen instantie om dit te kunnen realiseren.

Nodig vanuit de samenleving

Vier van de twaalf jongerenwerkers geven aan dat het nodig is dat er met één maat wordt gemeten in de Nederlandse samenleving. Ze zeggen hierover het volgende. Streven naar niet dezelfde normen maar wel naar dezelfde waarden. Een ander jongerenwerker benoemt dat ieder mens wordt gerekend als een verlies. Een ander voorbeeld wat voorbij komt is dat de gemeente ook meer aandacht besteedt aan andere gebeurtenissen en niet alleen wat binnen de grens van Europa gebeurt. Zodat jongeren ook het gevoel hebben van we geven om elkaar ook al is het zo ver weg, en ook al zijn we niet allemaal hetzelfde, of hebben we andere denkwijzen of een ander geloof of wat dan ook, we geven om elkaar en we vinden het verschrikkelijk wat daar gebeurt. Als laatst een jongerenwerker die benoemt dat hij graag zou zien dat een autoritair persoon soms ook wat vaker naar buiten zou treden om een tegengeluid te bieden wanneer mensen zich verontwaardigd voelen. Twee van de twaalf jongerenwerkers vinden het nodig dat er aandacht wordt besteed dat jongeren niet in een slachtoffer rol gaan zitten. We moeten jongeren hier proberen uit te halen geeft een jongerenwerker aan.

Hoofdstuk 5 Conclusie

5.1 Deelconclusies

In dit hoofdstuk worden er antwoorden gegeven op de deelvragen en conclusies getrokken. Dit wordt gedaan door het analyseren van de literatuur en de interview resultaten.

Waarom resoneren globale gebeurtenissen in lokale contexten?

Uit de literatuur verkenning blijkt dat wanneer globale gebeurtenissen resoneren in lokale contexten dit geduid kan worden als globalisering. Globalisering kenmerkt zich door de digitale wereld (Wijngaards, Franssen & Swager, 2006). Vervolgens maakt digitalisering het mogelijk om een netwerkstructuur eenvoudig te organiseren, wat door Castells wordt getypeerd als de netwerksamenleving. De netwerksamenleving versterkt globalisering. Juist omdat de drie kenmerken, de-territorialisering, virtuele werkelijkheden en veranderende machtsrelaties op wereldwijde schaal, georganiseerd zijn en zich niet langer beperken tot eigen land. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het niet uit maakt waar een wereldwijde gebeurtenis plaatsvindt, door digitalisering kan het overal beleefd worden. Ook zijn we hierdoor in een rap tempo op de hoogte van gebeurtenissen wereldwijd. Door virtuele werkelijkheden zijn jongeren niet langer gebonden aan fysieke omstandigheden maar kunnen een eigen identiteit creëren op virtuele netwerken zoals Facebook en Twitter. Tot slot de veranderende machtsrelaties waardoor er veranderingen zijn in hoe mensen met elkaar samen leven maar ook de machtsverdeling die steeds horizontaler aan het worden is (Castells, 2000).

Hoe hebben globale gebeurtenissen invloed op de levens van jongeren in Amsterdamse en Utrechtse buurten?

Uit de literatuurverkenning blijkt dat globale gebeurtenissen invloed op de levens van jongeren in Amsterdam en Utrecht hebben omdat ze er mee in aanraking komen door internet en sociale media (Jeugd & Gezin, 2009). Culturele diversiteit onder jongeren verhoudt zich tot globalisering omdat jongeren hierdoor in aanraking komen met andere culturen (Vertovec, 2007). Dit kan tweedelingen en het versterken van spanningen veroorzaken door etnische en culturele verschillen (Dam & Zwikker, 2008). De positie en ervaringen van jongeren in de Nederlandse samenleving spelen een grote rol op de invloed van globale gebeurtenissen. Daarnaast is het herkomst land van ouders bepalend hoe jongeren zich voelen bij wereldwijde gebeurtenissen. Dit maakt of ze zich betrokken en binding voelen met een bepaald land of werelddeel waar gebeurtenissen plaatsvinden. Jongeren die moslim zijn, voelen zich verbonden met moslims wereldwijd, wat ook een rol speelt bij de invloed van wereldwijde gebeurtenissen (Sociaal en Cultureel Planbureau, 2015). Dit laatste aspect wordt ook bevestigd door de jongerenwerkers.

Uit de interviews met de jongerenwerkers in Amsterdam en Utrecht komt naar voren dat een wereldwijde gebeurtenis jongeren raakt op het moment dat het dicht bij de leefwereld van de jongeren komt. Het zijn jongeren met diverse culturele achtergronden waardoor de jongeren zich ook verbonden kunnen voelen met bevolkingsgroepen elders op de wereld. Globale gebeurtenissen die de grootste invloed op jongeren hebben zijn gebeurtenissen die gerelateerd zijn met de oorlog in het Midden-Oosten, Islamitische Staat (IS), terroristische aanslagen en het conflict tussen Israël en Palestina. Jongeren zijn vooral zoekend in het kunnen begrijpen van deze gebeurtenissen. Hierdoor vinden ze het soms erg moeilijk om nuances te brengen in hun verhaal of mening. Jongeren zijn snel in het delen van hun mening, vinden het interessant om erover te praten maar laten niet altijd zien wat zo'n gebeurtenis werkelijk met hen doet of welk gevoel ze daarbij hebben.

Zoals ook uit de literatuur blijkt speelt internet en social media een grote rol bij de invloed die globale gebeurtenissen hebben op jongeren. De jongerenwerkers zien dit met name terug in het wereldbeeld wat jongeren hebben en de interpretatie die jongeren geven aan wereldwijde gebeurtenissen. De zoektocht naar hun persoonlijke identiteit wordt dan ook steeds moeilijker met alle invloeden die internet met zich meebrengt. Waar vroeger je identiteit meer bepalend was in de omgeving waar je opgroeide, krijgen jongeren nu te maken met invloeden wereldwijd. Bij een wereldwijde gebeurtenis komen jongeren via internet en social media in aanraking met onbegrensde informatie, zien ze reacties van allerlei kanten en checken niet altijd de feiten. Dit heeft gevolgen als een vertekend wereldbeeld, aspecten als het niet goed begrijpen of informatie en situaties door elkaar halen. Een ander gevolg is het wantrouwen in de westerse media. Ook de reacties van buurt of omgeving is voor jongeren leidend hoe ze ergens mee omgaan of hier vervolgens op reageren. Als laatste het gevolg van complottheorieën waarin jongeren

geïnteresseerd zijn. Jongeren houden zich bezig met deze complottheorieën om andere theorieën en gebeurtenissen te ontcrachten of te ontkennen.

Het praten vanuit emotie is duidelijk aanwezig bij jongeren wanneer ze praten over gebeurtenissen. Verontwaardiging en gevoel van onrecht is een emotie die vaak aanwezig is bij jongeren als het gaat over het resoneren van bovenstaande gebeurtenissen. Ook angst is een emotie die duidelijk aanwezig kan zijn bij jongeren. Angst voor een gebeurtenis dichtbij of angst om anders aangekeken te worden. Jongeren die het gevoel hebben er niet helemaal bij te horen in Nederland kan een gebeurtenis meer aantrekken als jongeren die dat niet ervaren. Het resoneren van wereldwijde gebeurtenissen brengt tweeweg dat deze jongeren voelen dat ze onrechtvaardig behandeld worden of dat hun gemeenschap voor hun gevoel beperkt wordt. Dit wordt ook bevestigd door de literatuurstudie. Zowel uit de literatuurstudie als de interviews komt naar voren dat de ontwikkeling van polarisatie merkbaar is in de Amsterdamse en Utrechtse buurten door gebeurtenissen die plaatsvinden. Zowel in grote groepen als in subgroepen. Dit is in het alledaagse leven zichtbaar maar ook op sociale media waarin gereageerd wordt op gebeurtenissen met voor en tegen reacties.

Wat merken jongerenwerkers van globalisering?

Uit de interviews met de jongerenwerkers komt naar voren dat globalisering voelbaar en ervaren wordt door de jongerenwerkers. Ze zien en horen dat het leeft bij jongeren door het gevoel of verhaal wat jongeren delen. Verontwaardiging, angst, discriminatie en een slachtoffer rol zijn emoties, gevoelens en gedragingen waar jongerenwerkers mee worden geconfronteerd wanneer gebeurtenissen resoneren. Ook stellen jongeren vragen aan de jongerenwerkers wat zij persoonlijk vinden van situaties of wereldwijde gebeurtenissen. Hier weten de jongerenwerkers niet altijd een antwoord op. In de omgeving is het ook merkbaar dat globalisering een rol speelt. Bijvoorbeeld ouders die verontwaardiging tonen over een bepaalde gebeurtenis waar het jongerenwerk vervolgens een luisterend oor biedt. Ook is het voor het jongerenwerk soms lastig om te zien hoe de Nederlandse samenleving reageert op bepaalde gebeurtenissen en het soms de kant op lijkt te gaan van een wij- zij cultuur, ook de literatuurstudie erkent deze ontwikkeling. Onderzoek laat zien dat resoneren van wereldwijde gebeurtenissen meestal tijdelijk is. Op het moment dat het gebeurd, leeft het heel erg onder jongeren, maar dat ebt vervolgens weg na een paar weken. Jongerenwerkers worden geconfronteerd met reacties, meningen en theorieën van jongeren die verband houden met gebeurtenissen, maar die niet altijd kloppend of realistisch zijn volgens de jongerenwerkers. Dit doet een beroep op de kennis van jongerenwerkers om hier goed op te kunnen reageren. Hieruit kan geconcludeerd worden dat jongerenwerkers de jongeren pas een tegengeluid kunnen bieden als ze de informatie zelf ook in de juiste context kunnen plaatsen.

Hoe reageren jongerenwerkers op globalisering?

Globalisering vraagt van jongerenwerkers dat ze minimaal reageren door in gesprek te gaan met jongeren en te achterhalen wat wel of niet leeft. Jongeren voorzien van juiste informatie, confronteren en het meegeven van handvaten in het vormen van hun mening en identiteit zijn de belangrijkste middelen die jongerenwerkers in kunnen zetten. Jongerenwerkers ervaren het soms als lastig om door te dringen bij jongeren. Dit vraagt van de jongerenwerker een blanco houding, openheid om alles te kunnen bespreken, open staan voor verschillen en een scherpe focus op wat er reilt en zeilt binnen de doelgroep waar ze mee werken. De praktijk leert dat een debat organiseren, een dialoog aangaan met andere culturele groepen of een activiteit die zorgt voor verbinding, kan helpen om het resoneren een positieve wending te geven. Over het algemeen blijkt dat jongerenwerkers vanuit zichzelf al geïnteresseerd zijn in het bijhouden van ontwikkelingen wereldwijd. Hierbij is internet of tv een vaak geraadpleegde bron. De informatiebronnen lopen uiteen van Nederlandse tot buitenlandse nieuwsbronnen. Jongerenwerkers vinden het belangrijk om hun feiten te checken waarbij achterdocht in westerse media ook een rol kan spelen.

Jongerenwerkers zien vertrouwen in de samenwerkingspartner als belangrijkste uitgangspunt om te kunnen reageren bij wereldwijde gebeurtenissen. Wanneer dit vertrouwen onvoldoende is kiezen jongerenwerkers er eerder voor om niet te handelen omdat ze dan bijvoorbeeld niet zeker zijn van een veilige positie. Het team waarin jongerenwerkers zich bewegen blijkt ook een belangrijke factor als het gaat om te kunnen reageren bij wereldwijde gebeurtenissen die resoneren. Het met elkaar kunnen sparren, praten, overleggen, bespreken hoe te reageren en met elkaar een besluit nemen zijn belangrijke aspecten om de reactie in goede banen te leiden. Jongerenwerkers worden aangestuurd door het beleid van de organisatie bij het thema globalisering. Zo worden ze geschoold en krijgen ze ondersteuning om te kunnen handelen. Anderzijds blijkt uit dit onderzoek dat er soms beter aangestuurd kan worden op hoe jongerenwerkers kunnen reageren bij

globalisering. Zo is er niet altijd toezicht op de mening van jongerenwerkers in de context van wereldwijde gebeurtenissen of de boodschap die ze overbrengen naar jongeren of wat ze er als team precies van vinden hoe ze moeten reageren. Dit onderzoek laat zien dat jongerenwerkers verschillende aspecten nodig hebben om te kunnen reageren bij globalisering. Wat de één nodig heeft, is niet perse nodig voor de ander. Voorbeelden wat sommige jongerenwerkers aangeven nodig te hebben is meer kennis in het herkennen van signalen wat voor gebeurtenissen leven bij jongeren, ook bij radicalisering, zicht op onderliggende processen van globalisering en kennis over het bepalen wat wel of niet waar is. Een overheid die met één maat meet is voor de jongerenwerkers ook een belangrijk kader wat ze nodig hebben om de jongeren voldoende te kunnen ondersteunen in het omgaan met wereldwijde gebeurtenissen en het uiteindelijke doel van binding aan de samenleving teweeg te kunnen brengen.

5.2 Eindconclusie

In deze paragraaf wordt een eindconclusie getrokken op de hoofdvraag van het onderzoek. De vraag luidt als volgt:

Hoe zijn globale gebeurtenissen van invloed op het leven van jongeren in Amsterdamse en Utrechtse buurten en hoe reageren jongerenwerker hierop?

Naar aanleiding van dit onderzoek wordt verondersteld dat globale gebeurtenissen invloed hebben op het gevoel en gedrag van jongeren. Het heeft invloed op het moment dat de jongere zich verbonden voelt met de gebeurtenis of dat het zijn eigen leefwereld raakt. Als het invloed heeft, kan het positief zijn. Zoals het bespreekbaar maken van gevoelens en versterking van de groep waarin je je beweegt. Maar het kan ook negatieve invloed hebben op jongeren. Dit onderzoek laat zien dat wanneer het invloed heeft, de negatieve invloed zwaarder lijkt te wegen dan de positieve invloed. Jongeren kunnen zich verontwaardigd, angstig of gediscrimineerd voelen. Ook aspecten als radicalisering onder jongeren en polarisatie in de Nederlandse samenleving zijn mogelijke gevolgen van globalisering.

Het jongerenwerk speelt een grote rol in het reageren op de invloed die gebeurtenissen kunnen hebben op jongeren. Jongerenwerkers zien en horen veel wat jongeren bezig houdt. Jongeren komen met veel vragen naar jongerenwerkers. Ook zien jongerenwerkers dat jongeren een vertekend wereldbeeld kunnen hebben. Binding met de democratische samenleving is niet altijd vanzelfsprekend voor de jongeren waar voor het jongerenwerk dan ook een grote uitdaging ligt om de jongeren hierin te sturen, begeleiden en te motiveren met alle invloeden van dien. Dit vraagt van de samenleving open te staan voor verschillen en begrip voor andermans mening. Vanuit beleid een krachtige aansturing en dat er niet alleen gekeken wordt naar wat wereldwijde gebeurtenissen met jongeren doen, maar ook met de jongerenwerker zelf, om op een verantwoorde en pedagogische manier te kunnen reageren.

5.3 Aanbevelingen

Naast de aanbeveling voor vervolgonderzoek die nader wordt omschreven bij paragraaf discussie komen er uit dit onderzoek de volgende bruikbare en praktijkrelevante aanbevelingen voor het jongerenwerk in Amsterdam en Utrecht naar voren.

Talk about

1. Blijf in gesprek met jongeren over gebeurtenissen die wereldwijd plaatsvinden. Als jongeren niet tegen worden gesproken in de informatie die ze persoonlijk raadplegen kan het een eigen weg gaan leiden wat verwijdering van de democratische samenleving kan versterken. Tevens helpt dit scherp te blijven op wat er leeft bij jongeren omdat dit vaak niet direct zichtbaar is. Probeer jongeren uit de slachtofferrol te krijgen en help ze hun kansen en talenten te zien.

Creëer verbinding

2. Onderneem activiteiten met jongeren die gericht zijn op een positieve beïnvloeding jegens wereldwijde gebeurtenissen. Activiteiten kunnen tijdrovend zijn maar kunnen soms meer teweeg brengen dan tien gesprekken. Voorbeelden zijn: een solidariteitswandeling, dialoog met andere bevolkingsgroepen of het interviewen van willekeurige mensen op straat voor het maken van radio of een film. Creëer bijvoorbeeld ook verbinding door het bespreekbaar maken wanneer de ander volgens jou te weinig reageert of doet bij een bepaalde gebeurtenis. Door niets te doen, komt de ander ook niet in beweging. "You must be the change you wish to see in the world" (Mahatma Gandhi, 1869-1948).

Eigen gevoelens en mening delen

3. Ga in gesprek met je collega's, bespreek het tijdens een teamoverleg. Wat doet globalisering met jezelf als jongerenwerker? Probeer met elkaar onderliggende processen bij globalisering te duiden om er effectief op in te kunnen zetten. Zorg ervoor dat er ook op beleidsniveau bekend is wat gebeurtenissen kunnen doen met jongerenwerkers. Stem beleid hier op af zodat pedagogisch en verantwoord gereageerd kan worden richting jongeren.

Niet in hokjes en vakjes denken

4. Houd oog op alle doelgroepen en wees niet selectief of bevooroordeeld. Problemen als radicalisering en polarisering beperken zich niet tot bepaalde jongeren maar kan iedereen overkomen. Door media of beleid kan de focus op radicalisering en polarisering soms teveel naar één kant of doelgroep gaan, waardoor het andere te weinig of geen aandacht krijgt.

Expertise delen

5. Deel expertise met andere jongerenwerkers en organisaties over hoe je zelf en je team handelt bij globalisering. Hierin kun je elkaar aanvullen, je blikveld verbreden, waken voor een tunnelvisie en één gezicht uitdragen naar jongeren in Amsterdam en Utrecht. Maar ook in beeld brengen waar kennis te kort is en hoe dat verbeterd kan worden. Daarnaast kan de positionering van het jongerenwerk versterken wanneer ze zich sterker profileert in kennis en ervaring in het handelen en reageren bij wereldwijde gebeurtenissen.

5.4 Discussie

In deze paragraaf wordt het onderzoek in zijn geheel ter discussie gesteld.

Validiteit

Tijdens de interviews is er sterk doorgevraagd naar de achterliggende gedachten bij jongerenwerkers om te voorkomen dat er sociaal wenselijke antwoorden gegeven werden. Door de interviews individueel uit te voeren durfde de jongerenwerkers vrijuit te spreken. Desalniettemin is globalisering een onderwerp wat gevoelige aspecten met zich mee kan brengen om dit bespreekbaar te maken. Ondanks de onderzoeker zich hier bewust van was kan het toch zijn dat jongerenwerkers sociaal wenselijke antwoorden hebben gegeven gezien de opname apparatuur en dat deze informatie gebruikt werd voor onderzoek. Sommige interviews gingen snel richting wereldwijde gebeurtenissen die gerelateerd zijn aan het onderwerp geweld. Dit vroeg extra scherp te zijn op de begripsvaliditeit. Verhoeven (2014) legt begripsvaliditeit uit als dat je meet wat je wilt meten. Hierdoor was de onderzoeker extra alert op het feit of de jongerenwerkers een juiste interpretatie hadden van het begrip wereldwijde gebeurtenissen. Juist om de begripsvaliditeit hoog te houden. Uiteindelijk kan er gesteld worden dat het onderzoek beschouwd kan worden als intern valide. Verhoeven (2014) schrijft dat bij interne validiteit de conclusies zuiver zijn, waarbij de objectiviteit als onderzoeker bewaard is gebleven.

Inzichten

Het analyseren van de interviews met de jongerenwerkers heeft verschillende inzichten opgeleverd. De grootste inzichten zijn de complottheorieën en vertekende wereldbeelden wat jongeren soms hebben naar aanleiding van gebeurtenissen. Ook de invloed die gebeurtenissen hebben op jongeren die zich minder geaccepteerd voelen door de Nederlandse samenleving is een aspect met een zorgelijk karakter. De belangrijkste inzichten in de reactie van jongerenwerkers is het feit dat het niet altijd bespreekbaar wordt gemaakt wat wereldwijde gebeurtenissen met jongerenwerkers zelf doen. Ook is er niet altijd zicht op hoe jongerenwerkers handelen of reageren.

Met deze verkenning is er inzicht verkregen in hoe de invloed van wereldwijde gebeurtenissen op jongeren verschillend kan zijn. Er worden ook overeenkomsten geconstateerd. Dit geldt ook in de reacties van de jongerenwerkers. Dit maakt dat er praktische conclusies en aanbevelingen voor de jongerenwerkers beschreven konden worden die in zijn algemeenheid gelden voor jongerenwerkers in Amsterdam en Utrecht. Hierdoor is de generaliseerbaarheid van het onderzoek niet volledig te noemen omdat de invloeden in een andere stad, waar andere jongeren wonen, ook anders kunnen zijn. Verhoeven (2014) schrijft dan ook dat met de generaliseerbaarheid van kwalitatief onderzoek, de conclusies ook gelden in soortgelijke situaties. Uiteraard hoeven de conclusies van dit onderzoek in vergelijkbare situaties niet veel te verschillen, maar dit onderzoek was specifiek gericht op jongeren in Amsterdam en Utrecht.

Beperkingen

Beperkingen van dit onderzoek zijn dat de invloed van gebeurtenissen mogelijk verschilt onder groepen jongeren. Nu is er geen zicht of de invloed van globale gebeurtenissen in bepaalde buurten of steden verschillend zijn. Ook leeftijd, afkomst, opleidingsniveau kan een rol spelen in wat gebeurtenissen met jongeren doen. Dit kan ook meespelen bij de jongerenwerkers.

Suggesties vervolg onderzoek

Deze verkenning had als doel om in beperkte tijd inzicht te krijgen in de actuele stand van zaken rond een specifiek vraagstuk of ontwikkeling. Suggestie is dan ook om een diepgaander vervolg onderzoek te starten. Aan te raden is om het vraagstuk te bekijken vanuit jongeren. Uiteindelijk draait het om de invloed op jongeren. Wanneer dit specifieker in beeld wordt gebracht kan er ook specifieker gehandeld worden en bekeken worden wat jongeren hierbij nodig hebben. In dit onderzoek is er alleen gekeken vanuit het perspectief van de jongerenwerkers.

Literatuurlijst

- Beerdsen, D. (2011). Maatschappelijke initiatieven in de netwerk- en informatiesamenleving. Utrecht: University Press.
- BVjong (2015). Rol van het jongerenwerk bij de aanpak van radicalisering. Verslag Expertmeetings Jongerenwerk en Radicalisering.
- Castells, M. (1997). The power of identity. The information age: Economy, Society and Culture. Verenigde Staten: Wiley-Blackwell (ISBN 9781557868749).
- Castells, M. (2000). The Information Age: Economy, Society and Culture: The Rise Of The Network Society, second edition. Verenigde Staten: Wiley- Blackwell (ISBN 9780631221401).
- Castells, M. (2003). De melkweg van het internet. Amsterdam: Uitgeverij van Genep (ISBN 9789055153442).
- Centraal Bureau voor de Statistiek (2015, november). Jongeren over sociale media.
- Dam, van C. & Zwikker, N. (2008). Jongerenwerker. Movisie, kennis en advies voor maatschappelijke ontwikkeling (ISBN 9789088690266).
- De Vreedzame School (2015, januari). Hoe als school om te gaan met de nasleep van de aanslag in Parijs? Suggesties en lesbrieven voor leerkrachten in (vreedzame) basisscholen.
- De Correspondent (2015, 18 november). Whatsappen na Parijs: hoe Hanna (18) haar vader een lesje leert. Geraadpleegd op <https://decorrespondent.nl/3645/Whatsappen-na-Parijs-hoe-Hanna-18-haar-vader-een-lesje-leert/786514345650-ca96da87>
- DDS (2015, 15 februari). Video. Prehistorisch ISIS zaagt kelen door van 21 Kopten. Geraadpleegd op <http://www.dagelijksestandaard.nl/2015/02/video-prehistorisch-isis-zaagt-kelen-door-van-21-kopten/>
- Dijk, van P. (2011, 12 februari). Jongeren zijn drijvende kracht achter nieuw Egypte. De Trouw. Geraadpleegd op <http://www.trouw.nl/tr/nl/4496/Buitenland/article/detail/1847465/2011/02/12/Jongeren-zijn-drijvende-kracht-achter-nieuw-Egypte.dhtml>
- Ewijk, H. (2012, 13 mei). Sociaal werkers moeten niet therapeutiseren. Geraadpleegd op <http://www.socialevraagstukken.nl/toekomst-van-het-sociaal-werk/>
- Encyclo (z.d.). Globaal. Op 24 mei 2016 geraadpleegd op <http://www.encyclo.nl/begrip/globaal>
- Encyclo (z.d.). Resoneren. Op 24 mei 2016 geraadpleegd op <http://www.encyclo.nl/begrip/globaal>
- Het Parool (2014, 13 september). Zeker 35 Amsterdamse jongeren afgereisd naar Syrië en Irak. Geraadpleegd op <http://www.parool.nl/amsterdam/zeker-35-amsterdamse-jongeren-afgereisd-naar-syrie-en-irak~a3747008/>
- Het Sociaal en Cultureel Planbureau (2015, december). Werelden van verschil. (ISBN 9789037707670).
- Jeugd en Gezin (2009). Over de leefwereld en leefstijl van jongeren. Geraadpleegd op http://www.eenzaam.nl/sites/eenzaam/files/onze_jeugd_van_tegenwoordig.pdf
- Kenniscentrum Onderwijs en Opvoeding (2016, 27 januari). Urban Education. Geraadpleegd op <http://www.hva.nl/onderzoek/hvaonderzoek/kenniscentra/onderzoeksprogrammas/onderzoeksprogrammas/onderzoeksprogrammas/content/folder-5/urban-education/urban-education.html>
- Lindström, M., & Seybold, P. (2003). Brandchild: remarkable insights into the minds of today's global kids and their relationships with brands. London: Kogan Page.

- Linda (2015, 15 november). Overlevende aanslagen Parijs deelt haar verhaal op Facebook.
<http://www.lindanieuws.nl/nieuws/overlevende-aanslagen-parijs-deelt-haar-verhaal-op-facebook/>
- Linda (2015, 9 januari). Nederlandse moslims reageren op aanslag met #NietMijnIslam.
Geraadpleegd op <https://www.lindanieuws.nl/nieuws/nederlandse-moslims-reageren-op-aanslag-met-nietmijnislam/>
- Metz, J. (2011). Kleine stappen, grote overwinningen. Jongerenwerk: historisch beroep met perspectief. Amsterdam: SWP.
- Metro (2016, 31 januari). Aanslagen Parijs grootste nieuws volgens kinderen. Geraadpleegd op <http://www.metronieuws.nl/nieuws/binnenland/2016/01/parijs-grootste-nieuws-volgens-kinderen>
- Movisie (2009, januari). Het gezicht van jongerenwerk. Geraadpleegd op [https://www.movisie.nl/sites/default/files/alfresco_files/Het%20gezicht%20van%20jongerenwerk%20-%20folder%20\[MOV-223837-0.3\].pdf](https://www.movisie.nl/sites/default/files/alfresco_files/Het%20gezicht%20van%20jongerenwerk%20-%20folder%20[MOV-223837-0.3].pdf)
- Nationale academie voor media en maatschappij (2012, mei). Jongeren lijden aan social media stress.
- Nieuwsdossier (z.d.). Op 24 mei 2016 geraadpleegd op <http://www.nieuwsdossier.nl/onderwerp/algemeen>
- NOS (2015, 19 september). Migrantenouders bezorgd over radicalisering jongeren.
Geraadpleegd op <http://nos.nl/artikel/2058605-migrantenouders-bezorgd-over-radicalisering-jongeren.html>
- NOS (2015, 24 mei). Aanslag Joods Museum in Brussel herdacht. Geraadpleegd op <http://nos.nl/artikel/2037488-aanslag-joods-museum-in-brussel-herdacht.html>
- NOS (2015, 16 november). Medeleven voor Parijs, stilte over Beiroet. Geraadpleegd op <http://nos.nl/artikel/2069570-medeleven-voor-parijs-stilte-over-beiroet.html>
- NOS (2015, 16 december). Raadszaal Geldermalsen ontruimd wegens protest tegen komst azc.
Geraadpleegd op <http://nos.nl/artikel/2075643-raadszaal-geldermalsen-ontruimd-wegens-protest-tegen-komst-azc.html>
- NU (2016, 25 februari). Dreigbrieven voor moskeeën. Geraadpleegd op <http://www.nu.nl/binnenland/4220648/dreigbrieven-moskeeen.html>
- Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (2009). Polarisatie: bedreigend en verrijkend. Amsterdam: Uitgeverij SWP (ISBN 9789088500138).
- Ritzer, G. (2007). Globalization of Nothing 2. Thousand Oaks. California: Pine Forge Press (ISBN 9781412940221).
- Robertson, R. (1995) Glocalization: Time-space and Homogeneity- heterogeneity. London: Global Modernities.
- Schuyt, C.J.M. (2006). Steunberen van de samenleving. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Schnabel, P. (2013). Rare jaren. Over welzijn en welvaart in Nederland. Amsterdam: Atlas Contact (ISBN 9789047004820)
- Van Dale (z.d.). Resoneren. Op 24 mei 2016 geraadpleegd op <http://www.vandale.nl/opzoeken?pattern=resoneren&lang=nn#.V0RNmU3VyHs>
- Van Dale (z.d.). Buurten. Op 24 mei 2016 geraadpleegd op <http://www.vandale.nl/opzoeken?pattern=buurten&lang=nn#.V0RNrE3VyHs>

- Veldheer, V. & Bijl, R. (2011). Actuele maatschappelijke ontwikkelingen 2010. Een bijdrage aan het waarden en selecteren van informatie ten behoeve van toekomstige archieven. (Sociaal en Cultureel Planbureau).
- Verhoeven, N. (2011). Wat is Onderzoek? Praktijkboek methoden en technieken voor het hoger onderwijs (4^e druk). Den Haag: Uitgeverij Boom Lemma.
- Verhoeven, N. (2014). Wat is onderzoek? Praktijkboek voor methoden en technieken. (5^e druk). Den Haag: Uitgeverij Boom Lemma.
- Vertovec, S. (2007). Ethnic and Racial Studies. Super-diversity and its implications.
- Visscher, de S. (2008). De sociaal- pedagogische betekenis van de woonomgeving voor kinderen. Gent: Academia Press (ISBN 9789038213224).
- Wijngaards, G., Fransen, J. & Swager, P. (2006). Jongeren en hun digitale wereld. Wat leraren en ouders eigenlijk moeten weten. Assen: Van Gorcum (ISBN 9789023242758).
- Youth Spot (2015). Werkplan 2016. Vastgesteld 2 december 2015.
- Youth Spot (2015). Notulen Algemeen Overleg Youth Spot 2 december 2015.
- Zwart, W. (2007). Identiteitsvorming in een veranderende samenleving.